

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Ett förstärkt jobbskatteavdrag

Juni 2007

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Lagtext.....	4
1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – alternativ A.....	4
1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – alternativ B.....	8
1.3 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) – gemensamt lagförslag för alternativ A och B12	
2 Bakgrund	13
3 Ett förstärkt jobbskatteavdrag.....	14
3.1 Gällande rätt.....	14
3.2 Förstärkt skattereduktion för arbetsinkomster enligt alternativ A.....	19
3.3 Förstärkt skattereduktion för arbetsinkomster enligt alternativ B.....	28
3.4 Arbetsinkomstbegreppet	37
3.4.1 Nuvarande arbetsinkomstbegrepp	37
3.4.2 Avgränsning av arbetsinkomstbegreppet.....	39
3.4.3 Vissa justeringar i arbetsinkomstbegreppet	41
4 Konsekvensanalys	44
5 Författningskommentarer	46
5.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – enligt både alternativ A och B.....	46
5.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) – enligt både alternativ A och B.....	47

Sammanfattning

Som ett led i ansträngningarna att ytterligare stimulera arbetsutbudet och därmed öka sysselsättningen, föreslås i denna promemoria att skattekompensationen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) förstärks i ett andra steg enligt två alternativ. Förstärkningen uppgår enligt alternativ A till ca 8,5 miljarder kronor och enligt alternativ B till ca 10,8 miljarder kronor. För att få största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning inriktas det andra steget, i likhet med det första steget, mot att göra det mer lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete. Det förstärkta jobbskatteavdraget föreslås således utformas så att större delen av det tillfaller låg- och medelinkomsttagare. En förutsättning för det andra steget är dock att den samhällsekonomiska utvecklingen medger en utbyggnad av avdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka. Det andra steget innebär en bruttoskattesänkning. I budgetpropositionen för 2008 tillkommer regeländringar både på inkomst- och utgiftssidan som bidrar till att finansiera förstärkningen av jobbskatteavdraget.

Förstärkningen innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att ytterligare en nivå införs. Höjningen enligt alternativ A motsvarar en skattelättnad med upp till 2 300 kronor per år för dem som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt och som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år. Enligt alternativ B motsvarar denna skattelättnad upp till 3 300 kronor per år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt motsvarar höjningen en skattelättnad enligt alternativ A med upp till 3 200 kronor per år. Enligt alternativ B motsvarar denna skattelättnad upp till 4 200 kronor per år. I genomsnitt minskas skatten enligt alternativ A och B med ca 1 900 respektive 2 400 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget. Ökningen av nettoinkomsten för låg- och medelinkomsttagare till följd av det totala jobbskatteavdraget kommer att uppgå till minst 6 procent.

En sjöman som erhåller fullt sjöinkomstavgift får i dag normalt inte något jobbskatteavdrag. Det beror på att sjöinkomstavgiften påverkar jobbskatteavdragets storlek. Inom ramen för jobbskatteavdragets andra steg föreslås att även sjömän skall få lägre skatt genom jobbskatteavdraget.

Slutligen föreslås att tillfällig förvärvsinkomst av självständigt driven verksamhet (t.ex. överskott av hobbyverksamhet), dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och inkomst från självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands i vilken den skattskyldige har arbetat i inte oväsentlig omfattning skall utgöra sådana inkomster som omfattas av jobbskatteavdraget.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – alternativ A

Härigenom föreskrivs att 65 kap. 9 a–9 c §§ inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

65 kap.

9 a §¹

Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 b eller 9 c § för arbetsinkomster. Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel *sådan inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete* som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11 och 16, 6 § första stycket 1, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för *sådan inkomst* som avses i 2 kap. 14 § samma lag.

Vid beräkningen av skattereduktionen *skall arbetsinkomsterna minskas med*

– kostnader som dragits av i *inkomstslaget tjänst*, och
– sjukpenning *hänförlig till inkomst av annat förvärvsarbete*.

Arbetsinkomsterna skall också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel *sådana inkomster* som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11, 15 och 16, 6 § första stycket 1, 2, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för *sådana inkomster* som avses i 2 kap. 14–16 §§ samma lag. *Som arbetsinkomst avses dock inkomst från självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands i vilken den skattskyldige har arbetat i inte oväsentlig omfattning.*

Vid beräkningen av skattereduktionen skall *arbetsinkomster i*

– *inkomstslaget tjänst minskas med kostnader som dragits av, och*
– *inkomstslaget näringsverksamhet minskas med sjukpenning eller annan ersättning som anges i 15 kap. 8 §.*

Arbetsinkomsterna skall också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och *sjöinkomst*avdrag enligt 64 kap. samt avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

¹ Senaste lydelse 2006:1344.

Nuvarande lydelse

9 b §²

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

Skattereduktion

överstiger inte 0,79 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan summan av 0,79 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,79 och 2,72 prisbasbelopp och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

Föreslagen lydelse

9 b §

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige

Skattereduktion

överstiger inte 0,91 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med *2007 års skattesats* för kommunal inkomstskatt

överstiger 0,91 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan *å ena sidan* summan av 0,91 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 2,72 pris-

² Senaste lydelse 2006:1344.

basbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 men inte 5,07 prisbasbelopp

skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,272 prisbasbelopp och 3,00 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,72 och 5,07 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 5,07 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,343 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

Nuvarande lydelse

9 c §³

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

Skattereduktion

överstiger inte 1,59 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 1,59 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan summan av 1,59 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 1,59 och 2,72 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,816 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

³ Senaste lydelse 2006:1344.

Föreslagen lydelse

9 c §

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

<u>Arbetsinkomst som beskattas i Sverige</u>	<u>Skattereduktion</u>

överstiger inte 1,79 prisbasbelopp	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 1,79 men inte 2,72 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,79 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 1,79 och 2,72 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 men inte 5,07 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,976 prisbasbelopp och 3,00 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,72 och 5,07 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 5,07 prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,047 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

---

Denna lag träder i ikraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – alternativ B

Häriigenom föreskrivs att 65 kap. 9 a–9 c §§ inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

65 kap.

9 a §¹

Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 b eller 9 c § för arbetsinkomster. Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel *sådan inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete* som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11 och 16, 6 § första stycket 1, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för *sådan inkomst* som avses i 2 kap. 14 § samma lag.

Vid beräkningen av skattereduktionen *skall arbetsinkomsterna minskas med*

- kostnader som dragits av i *inkomstslaget tjänst*, och
- sjukpenning *hänförlig till inkomst av annat förvärvsarbete*.

Arbetsinkomsterna skall också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel *sådana inkomster* som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11, 15 och 16, 6 § första stycket 1, 2, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för *sådana inkomster* som avses i 2 kap. 14–16 §§ samma lag. *Som arbetsinkomst avses dock inkomst från självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands i vilken den skattskyldige har arbetat i inte oväsentlig omfattning.*

Vid beräkningen av skattereduktionen skall *arbetsinkomster i*

- *inkomstslaget tjänst minskas med kostnader som dragits av, och*
- *inkomstslaget näringsverksamhet minskas med sjukpenning eller annan ersättning som anges i 15 kap. 8 §.*

Arbetsinkomsterna skall också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och *sjöinkomst*avdrag enligt 64 kap. samt avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

¹ Senaste lydelse 2006:1344.

Nuvarande lydelse

9 b §²

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

Skattereduktion

överstiger inte 0,79 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan summan av 0,79 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,79 och 2,72 prisbasbelopp och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp och *summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget*, multiplicerad med *skattesatsen* för kommunal inkomstskatt

Föreslagen lydelse

9 b §

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige

Skattereduktion

överstiger inte 0,91 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med *2007 års skattesats* för kommunal inkomstskatt

överstiger 0,91 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan *å ena sidan* summan av 0,91 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 2,72 pris-

² Senaste lydelse 2006:1344.

basbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 men inte 7,00 prisbasbelopp

skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,272 prisbasbelopp och 3,30 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,72 och 7,00 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 7,00 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,413 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

Nuvarande lydelse

9 c §³

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

Skattereduktion

överstiger inte 1,59 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 1,59 men inte 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan summan av 1,59 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 1,59 och 2,72 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,816 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

³ Senaste lydelse 2006:1344.

Föreslagen lydelse

9 c §

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

<u>Arbetsinkomst som beskattas i Sverige</u>	<u>Skattereduktion</u>

överstiger inte 1,79 prisbasbelopp	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 1,79 men inte 2,72 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,79 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 1,79 och 2,72 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 men inte 7,00 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,976 prisbasbelopp och 3,30 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,72 och 7,00 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

överstiger 7,00 prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,117 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt

---

Denna lag träder i ikraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

1.3 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) – gemensamt lagförslag för alternativ A och B

Häri genom föreskrivs att 8 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

8 kap.

3 §¹

De allmänna skattetabellerna skall ange skatteavdraget på olika inkomstbelopp, beräknade för en månad eller kortare tid, och grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under inkomståret,
2. arbetstagaren endast kommer att taxeras för den inkomst som anges i tabellen,

3. arbetstagaren inte skall betala någon annan skatt eller avgift än kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster, begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,

4. arbetstagaren vid inkomsttaxeringen inte medges något annat avdrag än grundavdrag, och att

5. arbetstagaren medges skatte-reduktion för arbetsinkomst och allmän pensionsavgift enligt 65 kap. 9 a–10 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

5. arbetstagaren medges skatte-reduktion för arbetsinkomst och allmän pensionsavgift enligt 65 kap. 9 a–10 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), *dock att skatte-reduktionen för arbetsinkomst skall bestämmas med utgångspunkt från den skattesats för kommunal inkomstskatt som skall tas ut av den skattskyldige.*

Skattetabellerna skall ange skatteavdraget med utgångspunkt från att kommunal inkomstskatt, begravningsavgift enligt begravningslagen och avgift som avses i lagen om avgift till registrerat trossamfund beräknas efter en sammanlagd skatte- och avgiftssats i hela krontal.

Av tabellerna skall också framgå skatteavdraget för den som inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas på inkomster som uppbärs efter utgången av år 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:1343.

2 Bakgrund

Vid årsskiftet infördes en skattelättnad för fysiska personer som har inkomster av anställning och aktiv näringsverksamhet (arbetsinkomster) i form av en skattereduktion – det s.k. jobbskatteavdraget. I samband med skattelättnadens tillkomst framhöll regeringen att man till 2008 planerar en förstärkning av jobbskatteavdraget i ett andra steg innebärande en skattelättnad på ca 8 miljarder kronor under förutsättning att ekonomiskt utrymme finns för en sådan reform i de offentliga finanserna (prop. 2006/07:1, volym 1, avsnitt 5.2.1, s. 137). Regeringen bedömde i 2007 års ekonomiska vårproposition att en sådan reform kan införas 2008. Förutsättningen för ett genomförande är dock att de offentliga finanserna kommer att vara fortsatt goda och att finansieringen kan säkras (prop. 2006/07:100, avsnitt 1.8.1, s. 42).

I budgetpropositionen för 2007 aviserades att regeringen i samband med jobbskatteavdragets andra steg avsåg att återkomma i frågan om en mer preciserad avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomster (prop. 2006/07:1, volym 1, avsnitt 5.2.1, s. 137–138). Bakgrunden till denna avisering var att det från lön för arbete inte går att särskilja t.ex. sjuklön som arbetsgivare betalar.

Denna promemoria presenterar två alternativa förslag till ett andra steg i jobbskatteavdraget och behandlar frågan om en mer preciserad avgränsning av arbetsinkomstbegreppet.

3 Ett förstärkt jobbskatteavdrag

3.1 Gällande rätt

Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har enligt 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen (1999:1229) rätt till skattereduktion för arbetsinkomster, s.k. jobbskatteavdrag. För den som bara är obegränsat skattskyldig under en del av beskattningsåret medges enligt 65 kap. 9 d § samma lag en begränsad skattereduktion beräknad som en tolfedel av full skattereduktion för varje kalendermånad eller del därav som personen är obegränsat skattskyldig. Denna begränsning gäller dock inte om den skattskyldige har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande från Sverige. I sådana fall skall skattereduktionen beräknas som om den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig under hela beskattningsåret.

Även fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2 inkomstskattelagen har rätt till skattereduktion, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Med arbetsinkomster avses enligt 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen inkomst av anställning som anges i 2 kap. 3 och 4 §§ samt 5 § 11 och 16 lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för sådan inkomst som avses i 2 kap. 14 § samma lag. Vidare utgör inkomst av annat förvärvsarbete enligt 6 § första stycket 1, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ samma lag också arbetsinkomster.

Inkomst av anställning utgörs i huvudsak av lön eller annan ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån som en skattskyldig har fått som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Därutöver omfattas bl.a. ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån för arbete, dock inte pension, samt tillfällig förvärvsinkomst av verksamhet som inte bedrivits självständigt även om mottagaren inte varit anställd hos utbetalaren. Inkomst av annat förvärvsarbete utgör bl.a. inkomst av aktiv näringsverksamhet.

Vid beräkningen av underlaget för skattereduktionen skall arbetsinkomsterna minskas med kostnader som dragits av i inkomstslaget tjänst och med sjukpenning hänförlig till inkomst av annat förvärvsarbete. Arbetsinkomsterna skall vidare minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. inkomstskattelagen och avrundas nedåt till helt hundra kronor.

Jobbskatteavdragets tekniska utformning

Inledningsvis beskrivs den exakta utformningen av jobbskatteavdraget i termer av prisbasbelopp. Därefter ges en grafisk illustration av jobbskatteavdraget och slutligen presenteras jobbskatteavdraget vid blandade inkomster, dvs. i det fall individen har både arbetsinkomster och övriga inkomster.

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år beräknas skattereduktionen enligt 65 kap. 9 b § inkomstskattelagen enligt följande. På arbetsinkomster upp till och med 0,79 prisbasbelopp (ca 31 800

kronor för inkomståret 2007) är skattereduktionen skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomst-avdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Detta innebär att om den sammanlagda förvärvsinkomsten endast består av arbetsinkomster kommer skattereduktionen att motsvara inkomstskatten.

För arbetsinkomster som överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp (ca 109 600 kronor för inkomståret 2007) är underlaget för skattereduktionen 0,79 prisbasbelopp, med tillägg för 20 procent av den del av arbetsinkomsten som överstiger detta belopp, minskat med summan av grundavdraget och sjöinkomst-avdraget. Detta underlag multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt ger skattereduktionen för arbetsinkomsten.

För arbetsinkomster som överstiger 2,72 prisbasbelopp är skattereduktionen skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp (ca 47 400 kronor för inkomståret 2007) och summan av grundavdraget och sjöinkomst-avdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Det innebär en skattereduktion på upp till ca 12 000 kronor per år beroende på grundavdragets och sjöinkomst-avdragets storlek.

Beräkningen av skattereduktionen för dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år kan illustreras med följande tabell.

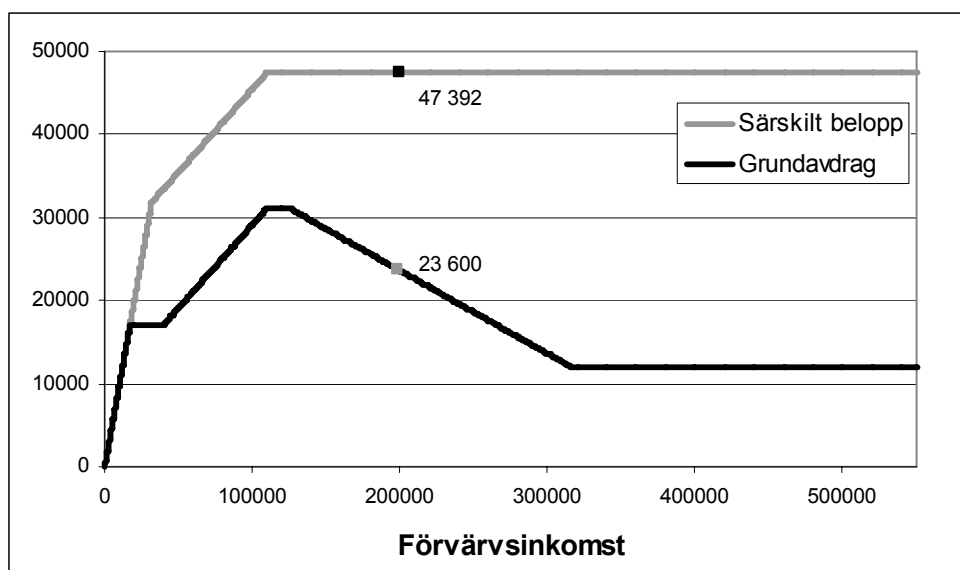
Tabell 3.1 Beräkning av jobbskatteavdraget för personer som inte fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–0,79 PBB	(AI-GA)*KI
0,79 PBB–2,72 PBB	(0,79 PBB + 0,2*(AI-0,79 PBB)-GA)*KI
2,72 PBB–	(1,176 PBB-GA)*KI

Anm: PBB = Prisbasbelopp (40 300 kronor för 2007), AI = Arbetsinkomst, GA= Summan av grundavdrag och sjöinkomst-avdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Beräkningen av jobbskatteavdraget för en person som inte fyllt 65 vid ingången av beskattningsåret och som enbart har arbetsinkomster (dock inte sjöinkomst) kan även illustreras med hjälp av figur 3.1. Övre linjen i figuren visar det särskilda beloppet och den nedre linjen visar grundavdraget (GA). Jobbskatteavdraget utgörs av skillnaden mellan linjerna multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt (KI). Exempelvis är det särskilda beloppet 47 392 kronor och grundavdraget 23 600 kronor för en arbetsinkomst på 200 000 kronor år 2007. Skattereduktionen för en person som bor i en kommun med en skattesats för kommunal inkomstskatt på 30 procent blir då 7 137 kronor $[(47\,392 - 23\,600) \times 0,3]$.

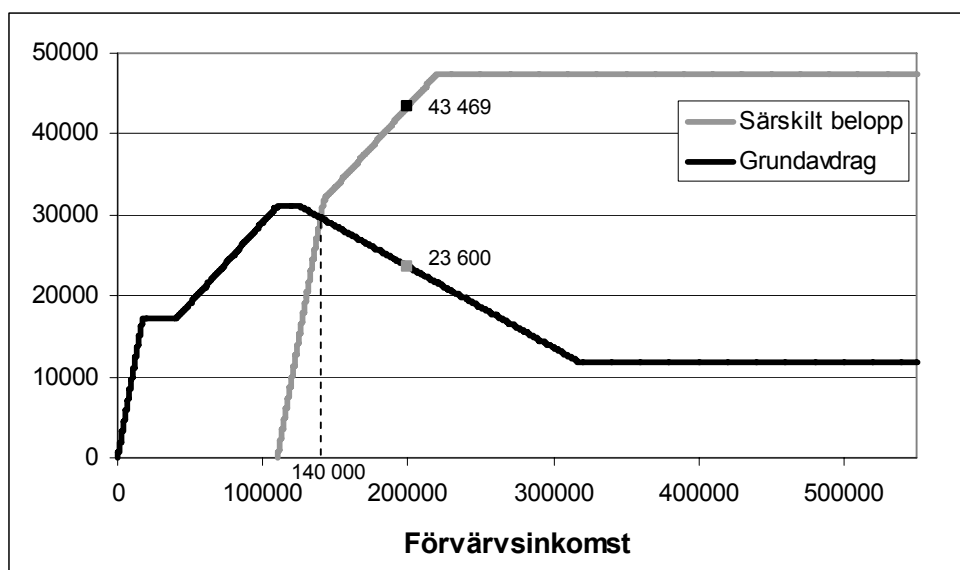
Figur 3.1 Grundavdrag och särskilt belopp för en person med enbart arbetsinkomst

I figur 3.2 visas hur jobbskatteavdraget beräknas för en person som har övriga inkomster, t.ex. sjukpenning eller ersättning från arbetslöshetskassa, på 110 000 kronor per år. Det särskilda beloppet beräknas utifrån arbetsinkomsten och grundavdraget beräknas utifrån den totala förvärsinkomsten (arbetsinkomst och övrig inkomst). I figuren antas att inkomster utöver 110 000 kronor består av arbetsinkomster. Detta innebär att linjen som visar det särskilda beloppet blir förskjuten till höger i figuren. Som beskrivits ovan beräknas skattereduktionen genom att minska det särskilda beloppet med grundavdraget och multiplicera skillnaden med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Ett villkor är dock att det särskilda beloppet måste överstiga grundavdraget för att leda till en skattereduktion. I figuren framgår att det särskilda beloppet överstiger grundavdraget först vid en sammanlagd inkomst på 140 000 kronor.

Antag att en person har 90 000 kronor i arbetsinkomst och 110 000 kronor i övrig inkomst, dvs. en sammanlagd inkomst på 200 000 kronor. Då blir det särskilda beloppet 43 469 och grundavdraget 23 600. Skattereduktionen blir i detta exempel 5 960 kronor $[(43\,469 - 23\,600) \times 0,3]$ om skattesatsen för kommunal inkomstskatt är 30 procent.

Figur 3.2 Grundavdrag och särskilt belopp för en person med övrig inkomst på 110 000

Tabell 3.2 visar hur stort jobbskatteavdraget är år 2007 vid olika kombinationer av arbetsinkomster och övriga inkomster (t.ex. sjukpenning eller ersättning från arbetslöshetskassa) för personer som vid ingången av året inte fyllt 65 år. Beräkningarna är gjorda med den genomsnittliga skattesatsen för kommunal inkomstskatt (31,55 procent).

Tabell 3.2 Jobbskatteavdraget för olika kombinationer av inkomster

Övrig inkomst \ Arbetsinkomst	0	50 000	100 000	150 000	200 000
0	0	0	0	0	0
100 000	5 164	5 322	6 899	8 477	10 054
150 000	5 928	7 506	9 083	10 661	11 197
200 000	7 506	9 083	10 661	11 197	11 197
250 000	9 083	10 661	11 197	11 197	11 197
300 000	10 661	11 197	11 197	11 197	11 197
400 000	11 197	11 197	11 197	11 197	11 197

Syftet med jobbskatteavdraget är i första hand att påverka individens incitament att gå från heltidsfrånvaro till att börja arbeta. I tabell 3.2 framgår att en person som enbart har övriga inkomster på motsvarande 200 000 kronor inte får något jobbskatteavdrag. Ifall personen börjar deltidsarbete och därigenom får en arbetsinkomst på 100 000 kronor och övrig inkomst på 100 000 kronor så sänks skatten med 6 899 kronor. Om personen i stället börjar heltidsarbete och får en arbetsinkomst på 200 000 kronor ökas skattereduktionen till 7 506 kronor. Detta exempel illustrerar att jobbskatteavdraget främst är inriktat på att göra det mer lönsamt att börja arbeta, men också att gå från deltids- till heltidsarbete.

Jobbskatteavdraget för äldre

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år är skattereduktionen högre. Bakgrunden till detta är att vi lever allt längre samtidigt som den faktiska pensionsåldern inte har ökat. Det innebär att försörjningsbördan kommer att öka i betydande omfattning om antalet arbetade timmar är oförändrade. Det är därför viktigt att kunna behålla äldre på arbetsmarknaden. Ett högre jobbskatteavdrag ger starkare drivkrafter för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden.

Skattereduktionen för denna grupp beräknas enligt 65 kap. 9 c § inkomstskattelagen enligt följande. På arbetsinkomster upp till och med 1,59 prisbasbelopp (ca 64 100 kronor för inkomståret 2007) är skattereduktionen skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Detta innebär att om den sammanlagda förvärvsinkomsten endast består av arbetsinkomster att skattereduktionen motsvarar inkomstskatten.

För inkomster därutöver skall samma beräkningsmetod användas som för dem som inte fyllt 65 år. Vid inkomster som överstiger 2,72 prisbasbelopp är skattereduktionen skillnaden mellan 1,816 prisbasbelopp (ca 73 200 kronor för inkomståret 2007) och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Det innebär en skattereduktion på upp till ca 21 000 kronor per år beroende på grundavdragets och sjöinkomstavdragets storlek.

Beräkningen av skattereduktionen för dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år kan illustreras med följande tabell.

Tabell 3.3 Beräkning av jobbskatteavdraget för personer som fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–1,59 PBB	$(AI-GA)*KI$
1,59 PBB–2,72 PBB	$(1,59 PBB + 0,2*(AI-1,59 PBB)-GA)*KI$
2,72 PBB–	$(1,816 PBB-GA)*KI$

Anm: PBB = Prisbasbelopp (40 300 kronor för 2007), AI = Arbetsinkomst, GA= Summan av grundavdrag och sjöinkomstavdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

3.2 Förstärkt skattereduktion för arbetsinkomster enligt alternativ A

Förslag: Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) förstärks i ett andra steg med ca 8,5 miljarder kronor under förutsättning att den samhällsekonomiska utvecklingen medger en utbyggnad av avdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka. Det innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att ytterligare en nivå införs. Höjningen motsvarar en skattelättnad med upp till 2 300 kronor per år för dem som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt och som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt motsvarar höjningen en skattelättnad med upp till 3 200 kronor per år. I genomsnitt minskas skatten med ca 1 900 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget.

Sjöinkomstavdraget skall inte längre påverka själva skattereduktionens storlek utan i stället utgöra en minuspost vid beräkningen av arbetsinkomsterna.

Om det offentliga skall kunna garantera och stärka tryggheten krävs fler som arbetar. Den höga frånvaron och låga sysselsättningen i kombination med en gradvis allt äldre befolkning utgör en av de största utmaningar som Sverige står inför. Det centrala målet för den ekonomiska politiken är därför att varaktigt öka sysselsättningen. Skattepolitiken är således inriktad mot att förstärka arbetsutbudet och varaktigt minska arbetslösheten genom att bl.a. göra det mer lönsamt att arbeta och bedriva aktiv näringsverksamhet. Svenska och internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta eller att bedriva aktiv näringsverksamhet är avgörande för att skapa fler arbeten och minska frånvaron på arbetsmarknaden.

Jobbskatteavdraget, som infördes vid årsskiftet, förstärker drivkrafterna till arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden men det bidrar också, genom sänkta marginalsatser, till ett ökat arbetsutbud för många av dem som redan har ett arbete. För äldre personer ges ett förhöjt avdrag. Jobbskatteavdraget gör det också mer attraktivt att starta och bedriva aktiv näringsverksamhet.

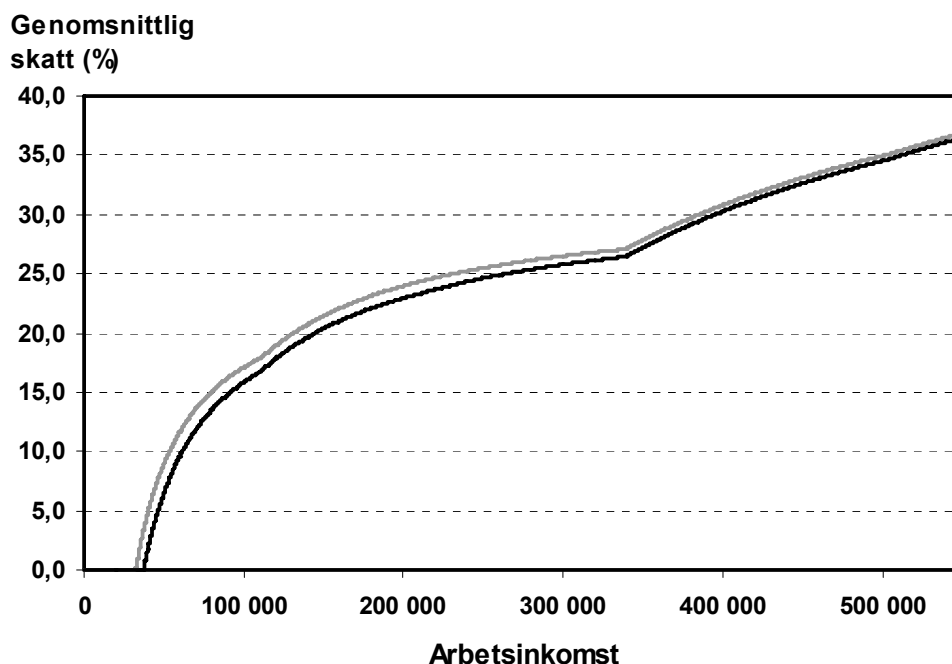
Som ett led i ansträngningarna att ytterligare stimulera arbetsutbudet och öka den varaktiga sysselsättningen, bör jobbskatteavdraget förstärkas i ett andra steg. För att få största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning bör skattelättnaden även fortsättningsvis, i likhet med det första steget, särskilt inriktas mot att göra det mer lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete. Skattelättnaden bör således utformas så att större delen av skattelättnaden tillfaller låg- och medelinkomsttagare. Inom dessa inkomstgrupper återfinns många ungdomar och invandrare. Det är bland dessa grupper som de största möjligheterna till förändringar av arbetskraftsdeltagandet finns.

Det är också viktigt att skattelättnaden gör det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid. I dessa grupper är det rimligt att anta att sänkta marginalsatser stimulerar till ett ökat arbetsutbud. Detta

gäller inte minst många deltidsarbetande, en grupp dominerad av kvinnor.

Skattelättnaden i andra steget bör, under förutsättning att den samhällsekonomiska utvecklingen medger en utbyggnad av avdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka, kunna uppgå till ca 8,5 miljarder kronor. Det andra steget medför ytterligare lägre genomsnittlig skatt och sänkta marginalskatter. I figur 3.3 illustreras skillnaden i genomsnittlig skatt mellan gällande regler och förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag. Beräkningen avser personer under 65 år och utgår från den genomsnittliga kommunalskattesatsen för 2007 (31,55 procent).

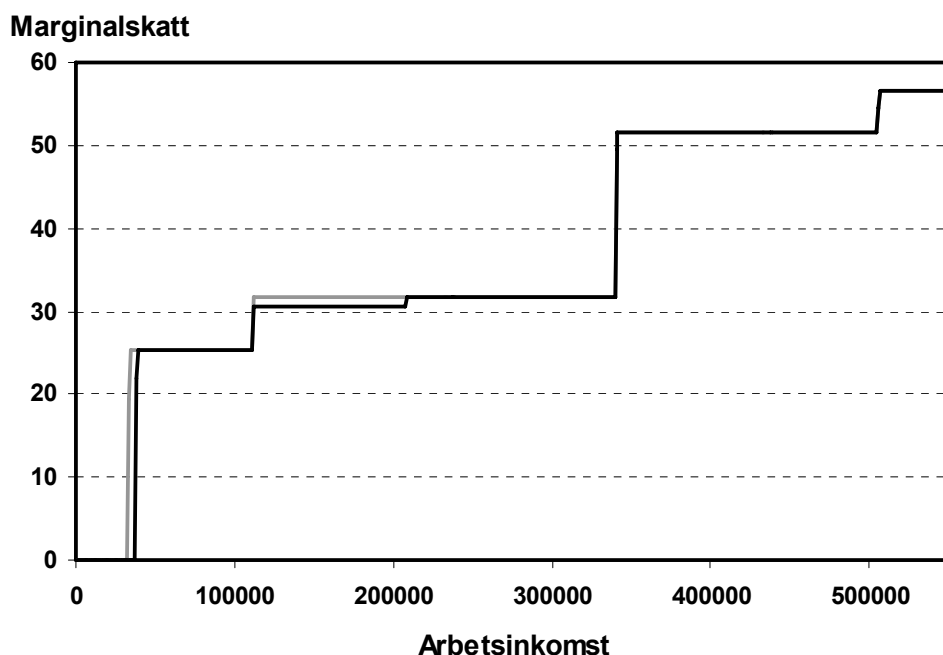
Figur 3.3 Genomsnittlig skatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag (mörk linje)

Det förstärkta avdraget innebär att personer med arbetsinkomster kommer att få en lägre genomsnittlig skatt. Den genomsnittliga skatten, räknat i antal procentenheter, sjunker mest för låg- och medelinkomsttagare.

Skillnaden i marginalskatt mellan gällande regler och förslaget visas i figur 3.4.

Figur 3.4 Marginalskatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag (mörk linje)

Marginalskatten sjunker för riktigt låga arbetsinkomster samt för arbetsinkomster mellan ca 120 000 och 200 000 kronor per år.

Det andra steget innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att ytterligare en nivå införs. I tabell 3.4 visas hur jobbskatteavdraget beräknas efter föreslagen förstärkning för dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år.

Tabell 3.4 Beräkning av jobbskatteavdraget efter föreslagen förstärkning för personer som inte fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–0,91 PBB	$(AI - GA) * KI$
0,91 PBB–2,72 PBB	$(0,91 \text{ PBB} + 0,2 * (AI - 0,91 \text{ PBB}) - GA) * KI$
2,72 PBB–5,07 PBB	$(1,272 \text{ PBB} + 0,03 * (AI - 2,72 \text{ PBB}) - GA) * KI$
5,07 PBB–	$(1,343 \text{ PBB} - GA) * KI$

Anm: PBB = Prisbasbelopp, AI = Arbetsinkomst, GA= Grundavdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Exempel. En person, som är under 65 år, har en arbetsinkomst år 2008 på 200 000 kronor. Antag att prisbasbeloppet för 2008 är 40 800 kronor och skattesatsen för kommunal inkomstskatt är 31,55 procent. Grundavdraget för arbetsinkomsten uppgår till 24 200 kronor. Eftersom arbetsinkomsten på 200 000 kronor motsvarar 4,90 prisbasbelopp, beräknas jobbskatteavdraget utifrån tredje raden i tabell 3.4. Jobbskatteavdraget blir då 9 581 kronor $[(1,272 * 40 800 + 0,03 * (200 000 - 2,72 * 40 800) - 24 200) * 0,3155]$.

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år bör det förstärkta jobbskatteavdraget vara högre för att ytterligare förstärka drivkrafterna för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden. I tabell 3.5 visas

hur jobbskatteavdraget beräknas efter föreslagen förstärkning för denna grupp.

Tabell 3.5 Beräkning av jobbskatteavdraget efter föreslagen förstärkning för personer som fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–1,79 PBB	(AI-GA)*KI
1,79 PBB–2,72 PBB	(1,79 PBB + 0,2*(AI-1,79 PBB)-GA)*KI
2,72 PBB–5,07 PBB	(1,976 PBB + 0,03*(AI-2,72 PBB)-GA)*KI
5,07 PBB–	(2,047 PBB-GA)*KI

Anm: PBB = Prisbasbelopp, AI = Arbetsinkomst, GA= Grundavdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Sammantaget innebär det andra steget en skattelättnad med upp till 2 300 kronor per år för dem som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt och som vid beskattningsåret ingång inte har fyllt 65 år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt blir skattelättnaden upp till 3 200 kronor per år. I genomsnitt minskas skatten med ca 1 900 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget.

I tabell 3.6 visas skatten utan jobbskatteavdrag samt effekterna av jobbskatteavdraget i de två stegen (gällande och föreslagen förstärkning). Dessutom visas den totala inkomstskattesänkningen som procent av arbetsinkomsten. Skattesänkningen i tabellen gäller för personer som har hela sin inkomst från arbete samt är under 65 år. I beräkningen används den genomsnittliga skattesatsen för kommunal inkomstskatt 2007 (31,55 procent).

Tabell 3.6 Skatt på arbetsinkomster och jobbskatteavdrag enligt gällande regler samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag

Arbetsinkomst per år	Skatt utan jobbskatteavdrag	Gällande jobbskatteavdrag	Förstärkt jobbskatteavdrag	Totalt jobbskatteavdrag	Totalt jobbskatteavdrag i procent av inkomsten
100 000	22 337	5 232	1236	6468	6,5
150 000	38 112	5 925	1605	7530	5,0
200 000	55 464	7 502	2079	9581	4,8
250 000	72 817	9 080	2149	11229	4,5
300 000	90 169	10 657	2150	12807	4,3
350 000	108 819	11 351	2150	13501	3,9
400 000	134 594	11 351	2150	13501	3,4
500 000	186 144	11 351	2150	13501	2,7

Av tabellen framgår att utbytet av att gå från t.ex. heltidsarbetslöshet till heltidsarbete med en årsinkomst på 250 000 kronor ökar, med hjälp av jobbskatteavdraget, med 11 229 kronor.

I tabell 3.7 visas den procentuella förändringen av nettoinkomsten samt den procentuella skatteförändringen till följd av jobbskatteavdraget. Förändringarna visas dels för den förstärkta delen av jobbskatteavdraget, dels för det totala jobbskatteavdraget.

Tabell 3.7 Procentuell förändring av nettoinkomst och skatt till följd av jobbskatteavdraget

Arbetsinkomst per år	Förändring av nettoinkomst till följd av jobbskatteavdraget (%).		Procentuell förändring av skatten till följd av jobbskatteavdraget.	
	Förstärkning	Totalt	Förstärkning	Totalt
100 000	1,5	8,3	- 7,2	- 29,0
150 000	1,4	6,7	- 5,0	- 19,8
200 000	1,4	6,6	- 4,3	- 17,3
250 000	1,2	6,3	- 3,4	- 15,4
300 000	1,0	6,1	- 2,7	- 14,2
350 000	0,9	5,6	- 2,2	- 12,4
400 000	0,8	5,1	- 1,7	- 10,0
500 000	0,7	4,3	- 1,2	- 7,3

Anm: Nettoinkomst definieras här som arbetsinkomst minus skatt

Den procentuella förändringen av nettoinkomsten och den procentuella förändringen av skatten är störst för låg- och medelinkomsttagare. Nettoinkomsten har, med hjälp av det totala jobbskatteavdraget, ökat med 8,3 procent för en person med arbetsinkomster på 100 000 kronor medan motsvarande siffra för en person med arbetsinkomster på 500 000 kronor är 4,3 procent. Skattesänkningen i procent för en person med arbetsinkomster på 100 000 kronor är 29 procent medan den för en person med arbetsinkomster på 500 000 kronor är 7,3 procent.

Samhällsekonomiskt och offentligfinansiellt utrymme för andra steget i jobbskatteavdraget

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 och i 2007 års ekonomiska vårproposition aviserat ett andra steg i jobbskatteavdraget. Som framhållits i början av detta avsnitt är det angeläget att förstärka drivkrafterna till arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Det andra steget bör således utformas så att det blir mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden men också, genom sänkta marginalsatser, till ett ökat arbetsutbud för breda grupper av arbetstagare. En förutsättning för ett genomförande av förslaget är dock att det samhällsekonomiska utrymmet medger en utbyggnad av jobbskatteavdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka. Om det andra steget i jobbskatteavdraget kan genomföras, beror således på om finansieringen kan säkras och om ekonomin så tillåter. Detta är en fråga som måste avgöras utifrån en samlad bedömning och som regeringen avser att återkomma till i budgetpropositionen för 2008.

Närmare om arbetsutbudet med jobbskatteavdragets andra steg

Ett högt arbetsutbud är en av de mest betydelsefulla bestämningsfaktorerna för uthållig tillväxt och uthålliga offentliga finanser. Den kommande demografiska förändringen riskerar att bromsa BNP-tillväxten och underminera välfärdssystemets finansiering. Ett minskat arbetsutbud leder till så väl lägre skatteintäkter som högre utgifter i de

offentliga trygghetssystemen. Om skattehöjningar och utgiftsbesparingar skall undvikas, krävs att befolkningen arbetar mer än vad som är fallet i dag.

Mot denna bakgrund är det angeläget att löpande mäta de ekonomiska drivkrafterna för arbete samt analysera hur dessa påverkas av regeländringar i skatte- och transfereringssystemen. Ett alltför begränsat ekonomiskt utbyte av ökat arbetsutbud eller av att vara rörlig på arbetsmarknaden reducerar utrymmet för privat och offentlig konsumtion. Skatte- och transfereringssystemens effekter på arbetsutbudet beror på hur dessa system påverkar de ekonomiska drivkrafterna samt hur känsligt arbetsutbudet är för dessa drivkrafter.

Jobbskatteavdragets andra steg förstärker drivkrafterna för arbete. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden jämfört med fortsatt utanförskap, men det bidrar också till ett ökat arbetsutbud från många av dem som redan har ett arbete. Incitamenten att arbeta fler timmar styrs av marginals-katten, medan incitamenten att delta i arbetskraften styrs av den genomsnittliga skatten. Marginals-katten och den genomsnittliga skatten reduceras med 0,37 respektive 0,70 procentenheter till följd av jobbskatteavdragets andra steg.

Effekterna på antalet arbetade timmar och arbetsutbud kan beräknas genom att förändringen i marginals-katten respektive den genomsnittliga skatten multipliceras med en utvald elasticitet¹. Beräkningarna visar att antalet arbetade timmar för redan sysselsatta till följd av jobbskatteavdragets andra steg kan förväntas öka med 0,09 procent. Arbetsutbudet förväntas öka med 0,28 procent för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden. Med ett antagande att de nya sysselsatta arbetar 75 procent av medelarbetstiden för de redan sysselsatta förväntas det totala antalet arbetade timmar i jämvikt att öka med 0,32 procent till följd av jobbskatteavdragets andra steg. I tabell 3.8 visas drivkrafterna för arbete och arbetsutbudet med jobbskatteavdragets andra steg.

Tabell 3.8 Drivkrafter för arbete och arbetsutbud

Drivkrafter för arbete (p.e.)	
Δ Marginals-katt	-0,37
Δ Genomsnittlig skatt	-0,70
Arbetsutbud (%)	
Δ Arbetade timmar (för redan sysselsatta)	0,09
Δ Arbetsutbud	0,28
Δ Totalt antal arbetade timmar (inkl. nya sysselsatta)	0,32

Vid beräkningarna används följande ingångsvärden (2005): sysselsatta: 4 258 000, arbetslösa: 269 000, arbetskraften: 4 527 000, befolkning 16-64 år: 5 769 800, årsarbetstimmar: 6 786 miljoner.

¹ Marginals-katten multipliceras med den för män och kvinnor sammanvägda elasticiteten på 0,252, vilket visar den procentuella förändringen i antal arbetade timmar när marginals-katten ökar med en procentenhet. Den genomsnittliga skatten multipliceras med deltagandelasticiteten för en representativ individ på 0,25 (se Kleven, H.J. & C.T. Kreiner (2003), "The Marginal Cost of Public Funds in OECD Countries: Hours Of Work Versus Labour Force Participation", CESifo Working Paper No. 935). Elasticiteten visar med hur många procent arbetskraftsdeltagandet förändras när nettoinkomsten ökar med en procent.

Vid beräkningen av effekten på bruttonationalprodukten (BNP) antas de nya sysselsatta ha en produktivitet som motsvarar 75 procent av genomsnittet i utgångsläget. De som i dag står relativt långt från arbetsmarknaden antas inte ha samma produktivitet som de som redan är sysselsatta. Det innebär att BNP ökar med 0,28 procent till följd av jobbskatteavdragets andra steg.

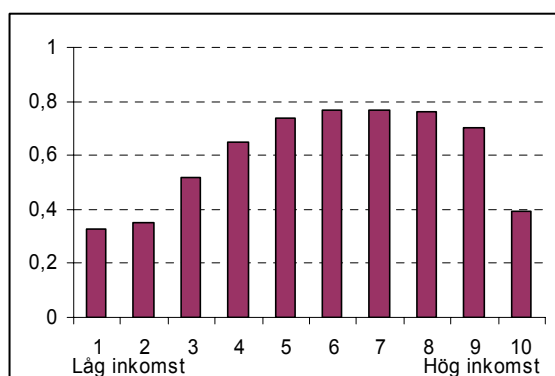
Den budgeteffekt som redovisas av jobbskatteavdragets andra steg i avsnitt 4 är statistiskt beräknad och tar inte hänsyn till långsiktiga effekter på de offentliga finanserna till följd av att sysselsättningen ökar. Att försöka uppskatta de långsiktiga effekterna på de offentliga finanserna av jobbskatteavdragets andra steg är komplicerat och kalkylerna är därför behäftade med ett stort mått av osäkerhet. Icke desto mindre är det viktigt att försöka bedöma åtgärdens långsiktiga effekter för att få ett så brett underlag som möjligt. Vid beräkning av den långsiktiga effekten handlar det om att värdera effekten av jobbskatteavdragets andra steg på sysselsättningen och hur det i sin tur påverkar de offentliga finanserna. Utifrån de kalkyler som presenterats ovan om effekter på arbetsutbud och sysselsättning, så beräknas de offentliga finanserna kunna stärkas långsiktigt med ca 5,1 miljarder kronor. Reformens självfinansieringsgrad uppgår därmed till ca 60 procent.

Fördelningseffekter av jobbskatteavdragets andra steg

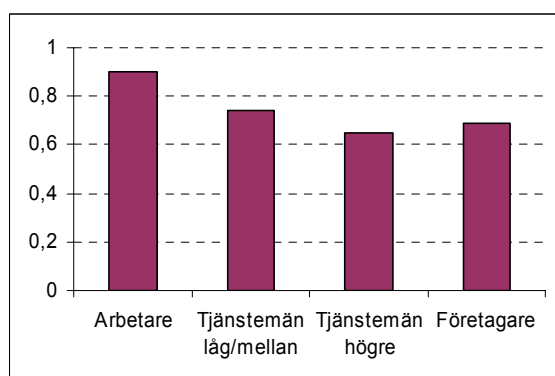
Förslaget med en förstärkning av jobbskatteavdraget i ett andra steg syftar bl.a. till att stimulera arbetsutbudet och öka den varaktiga sysselsättningen. En sådan utveckling bidrar till en jämnare inkomstfördelning. Dels kommer fler människor in på arbetsmarknaden och får en högre inkomst, dels får personer med låga inkomster behålla en större del av en arbetsinkomstökning. De fördelningseffekter som redovisas här baseras dock på en statisk beräkning och därmed exkluderas de effekter som beror av ett ökat arbetsutbud.

I diagrammen 3.1 och 3.2 redovisas fördelningseffekter för inkomstgrupper och socioekonomiska grupper av förslaget. Beräkningarna avser en jämförelse mellan nu gällande regelverk och det förstärkta förslaget för år 2008. Fördelningseffekter mellan inkomstgrupper redovisas där befolkningen är indelad i tio lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Indelningen är gjord utifrån ekonomisk standard, dvs. disponibel inkomst justerad för antal hushållsmedlemmar. Med disponibel inkomst avses den sammanlagda inkomsten efter skatt från arbete, socialförsäkringar, arbetsmarknadsstöd och kapital.

Diagram 3.1 Procentuell förändring av ekonomisk standard för olika inkomstgrupper (deciler)

Diagram 3.2 Procentuell förändring av ekonomisk standard för olika socioekonomiska grupper

För alla inkomstgrupper ökar den ekonomiska standarden till följd av förslaget. Denna standard ökar mer för arbetare än för tjänstemän. Indelningen i arbetare och tjänstemän är gjord utifrån socioekonomisk gruppering, som kombinerar utbildningskrav efter grundskola med facklig tillhörighet. LO-anslutna är normalt arbetare medan TCO- och SACO-anslutna normalt räknas som tjänstemän.

Jobbskatteavdragets andra steg får ingen effekt på inkomstspridningen och ginikoefficienten. Ginikoefficienten är ett sammanfattande mått som beskriver hur ojämnt inkomsterna är fördelade. Ginikoefficienten kan anta värden mellan 0 och 1, ju lägre värden desto jämnare är fördelningen.

Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Vid beräkningen av jobbskatteavdragets storlek används den faktiska skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Utgångspunkten är att denna skattesats skall behållas. Det finns dock anledning att överväga en annan ordning då den nuvarande innebär att ju högre skattesatsen är desto högre blir jobbskatteavdraget. Effekten av detta blir att invånarna i en kommun eller ett landsting genom jobbskatteavdraget till viss del blir kompenserade vid kommunala skattehöjningar. För att minska jobbskatteavdragets påverkan när kommuner och landsting bestämmer skattesatsen,

kan det därför övervägas om den faktiska skattesatsen för kommunal inkomstskatt bör bestämmas till 2007 års skattesats.

Ett eventuellt förslag att bestämma skattesatsen för kommunal inkomstskatt till 2007 års nivå innebär dock vissa nackdelar. En sådan nackdel är att beräkningen av jobbskatteavdraget kompliceras då skatten t.ex. år 2010 kommer att bero på inte bara den kommunala och landstingskommunala skatten för 2010 utan även, om skatten ändras, den kommunala och landstingskommunala skatten för 2007. Detta kompliceras ytterligare av att kommuner kan komma att delas eller slås ihop. Av administrativa skäl bör den preliminära skatten bestämmas enbart av årets skattesats för kommunal inkomstskatt även om skattesatsen för 2007 var annorlunda. Vid höjd skattesats kan det medföra att för lite preliminär skatt har betalats och att kvarskatt uppkommer. Vid sänkt skattesats för kommunal inkomstskatt kommer i stället för mycket preliminär skatt att ha betalats. Om misstämningen mellan preliminär och slutlig skatt kan beräknas bli för stor, finns dock möjlighet för den skattskyldige att hos Skatteverket begära särskild beräkningsgrund för skatteuttag (s.k. jämkning).

Sjöinkomstavdraget

Skattskyldiga som har haft sjöinkomst under hela beskattningsåret medges ett sjöinkomstavdrag som uppgår till 35 000 kronor för inkomst från svenska handelsfartyg som till övervägande delen går i närfart och 36 000 kronor för inkomst från fartyg i fjärrfart. Om den skattskyldige har haft sjöinkomst bara under en del av beskattningsåret medges sjöinkomstavdrag för varje dag som denne haft sjöinkomst med en trehundrasextiofemtedel av beloppet. Med sjöinkomst avses lön, förmåner m.m. som betalas ut till en sjöman.

Vid beräkningen av jobbskatteavdraget beaktas bl.a. sjöinkomstavdraget genom att det påverkar själva skattereduktionens storlek. Det innebär att en sjöman som får fullt sjöinkomstavdrag i princip inte får lägre skatt genom jobbskatteavdraget. Inom ramen för jobbskatteavdragets andra steg bör även sjömän få lägre skatt genom jobbskatteavdraget för att därigenom stimulera till ett ökat arbetsutbud. Sjöinkomstavdraget bör därför inte längre påverka själva skattereduktionens storlek. Eftersom sjöinkomstavdraget inte svarar mot någon betald skatt att reducera, bör det dock minska arbetsinkomsternas storlek vid beräkningen av jobbskatteavdraget.

Ett exempel får illustrera skillnaden mellan nuvarande regler och förslaget att inte beakta sjöinkomstavdraget. Exemplet bygger på att jobbskatteavdraget uppgår till nuvarande storlek, en årsinkomst som utgör sjöinkomst på 200 000 kronor, ett grundavdrag på 23 600 kronor, ett sjöinkomstavdrag på 36 000 kronor och en skattesats för kommunal inkomstskatt på 31,55 procent. Enligt nuvarande regler blir jobbskatteavdraget 0 kronor ($= [47\,392 - 23\,600 - 36\,000] \times 0,3155$). Med förslaget blir arbetsinkomsten 36 000 kronor lägre, vilket i detta fall inte påverkar nivån vid beräkningen av jobbskatteavdraget. Jobbskatteavdraget kommer därför att uppgå till ca 7 500 kronor ($= [47\,392 - 23\,600] \times 0,3155$). Detta motsvarar avdraget för en landanställd med samma årsinkomst.

Föreslagen föranleder ändringar i 65 kap. 9 a–9c §§ inkomstskattelagen och i 8 kap. 3 § skattebetalningslagen.

3.3 Förstärkt skattereduktion för arbetsinkomster enligt alternativ B

Förslag: Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) förstärks i ett andra steg med ca 10,8 miljarder kronor under förutsättning att den samhällsekonomiska utvecklingen medger en utbyggnad av avdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka. Det innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att ytterligare en nivå införs. Höjningen motsvarar en skattelättnad med upp till 3 300 kronor per år för dem som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt och som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt motsvarar höjningen en skattelättnad med upp till 4 200 kronor per år. I genomsnitt minskas skatten med ca 2 400 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget.

Sjöinkomstavdraget skall inte längre påverka själva skattereduktionens storlek utan i stället utgöra en minuspost vid beräkningen av arbetsinkomsterna.

Om det offentliga skall kunna garantera och stärka tryggheten krävs fler som arbetar. Den höga frånvaron och låga sysselsättningen i kombination med en gradvis allt äldre befolkning utgör en av de största utmaningar som Sverige står inför. Det centrala målet för den ekonomiska politiken är därför att varaktigt öka sysselsättningen. Skattepolitiken är således inriktad mot att förstärka arbetsutbudet och varaktigt minska arbetslösheten genom att bl.a. göra det mer lönsamt att arbeta och bedriva aktiv näringsverksamhet. Svenska och internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta eller att bedriva aktiv näringsverksamhet är avgörande för att skapa fler arbeten och minska frånvaron på arbetsmarknaden.

Jobbskatteavdraget, som infördes vid årsskiftet, förstärker drivkrafterna till arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden men det bidrar också, genom sänkta marginalskatter, till ett ökat arbetsutbud för många av dem som redan har ett arbete. För äldre personer ges ett förhöjt avdrag. Jobbskatteavdraget gör det också mer attraktivt att starta och bedriva aktiv näringsverksamhet.

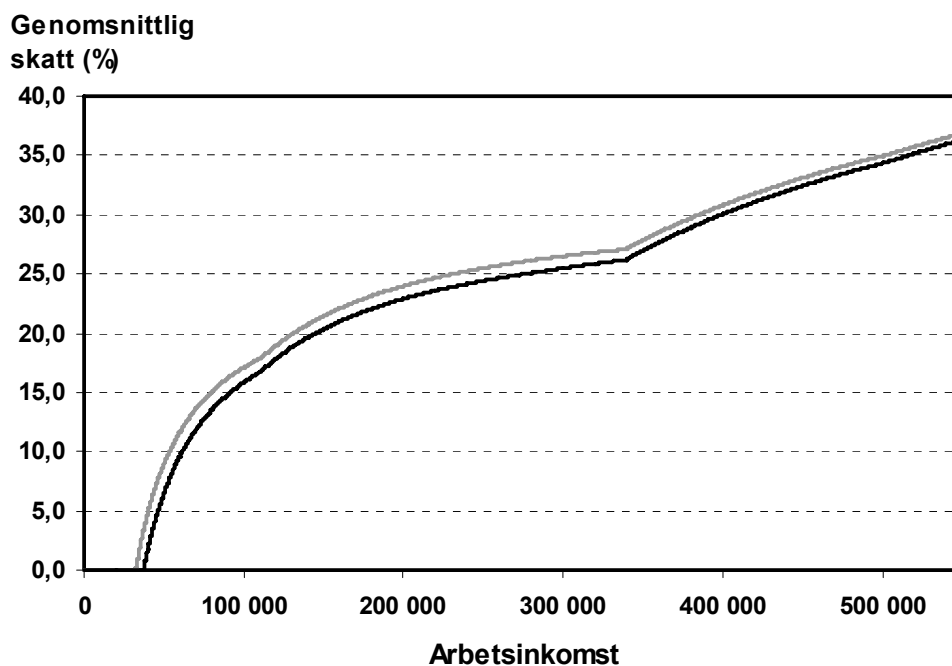
Som ett led i ansträngningarna att ytterligare stimulera arbetsutbudet och öka den varaktiga sysselsättningen, bör jobbskatteavdraget förstärkas i ett andra steg. För att få största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning bör skattelättnaden även fortsättningsvis, i likhet med det första steget, särskilt inriktas mot att göra det mer lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete. Skattelättnaden bör således utformas så att större delen av skattelättnaden tillfaller låg- och medel-

inkomsttagare. Inom dessa inkomstgrupper återfinns många ungdomar och invandrare. Det är bland dessa grupper som de största möjligheterna till förändringar av arbetskraftsdeltagandet finns.

Det är också viktigt att skattelättnaden gör det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid. I dessa grupper är det rimligt att anta att sänkta marginalsatser stimulerar till ett ökat arbetsutbud. Detta gäller inte minst många deltidsarbetande, en grupp dominerad av kvinnor.

Skattelättnaden i andra steget bör, under förutsättning att den samhällsekonomiska utvecklingen medger en utbyggnad av avdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka, kunna uppgå till ca 10,8 miljarder kronor. Det andra steget medför ytterligare lägre genomsnittlig skatt och sänkta marginalsatser. I figur 3.5 illustreras skillnaden i genomsnittlig skatt mellan gällande regler och förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag. Beräkningen avser personer under 65 år och utgår från den genomsnittliga kommunalskattesatsen för 2007 (31,55 procent).

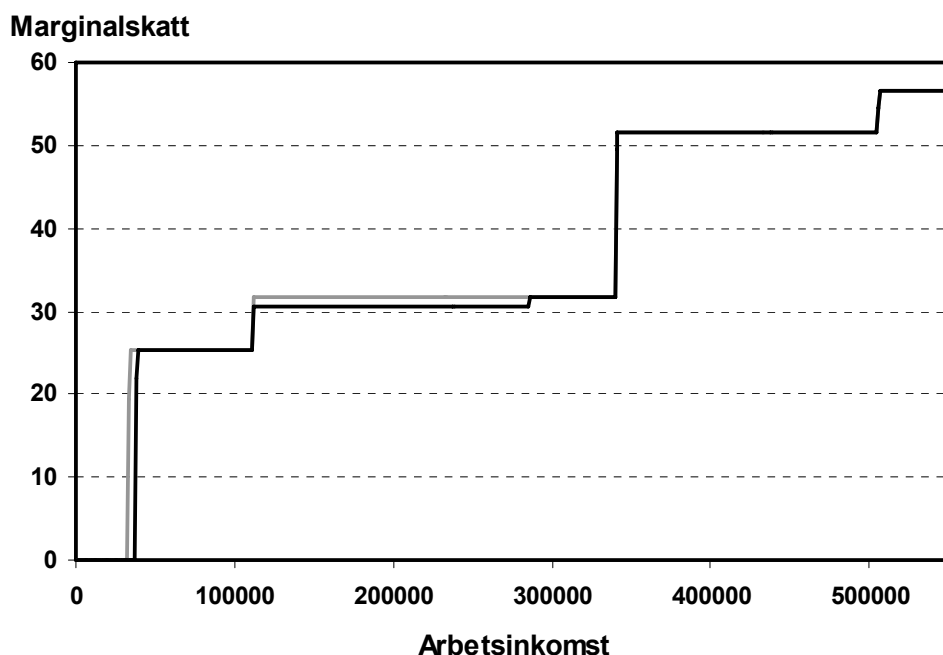
Figur 3.5 Genomsnittlig skatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag (mörk linje)

Det förstärkta avdraget innebär att personer med arbetsinkomster kommer att få en lägre genomsnittlig skatt. Den genomsnittliga skatten, räknat i antal procentenheter, sjunker mest för låg- och medelinkomsttagare.

Skillnaden i marginalsatt mellan gällande regler och förslaget visas i figur 3.6.

Figur 3.6 Marginalskatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag (mörk linje)

Marginalskatten sjunker för riktigt låga arbetsinkomster samt för arbetsinkomster mellan ca 120 000 och 280 000 kronor per år.

Det andra steget innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att ytterligare en nivå införs. I tabell 3.9 visas hur jobbskatteavdraget beräknas efter föreslagen förstärkning för dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år.

Tabell 3.9 Beräkning av jobbskatteavdraget efter föreslagen förstärkning för personer som inte fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–0,91 PBB	$(AI-GA)*KI$
0,91 PBB–2,72 PBB	$(0,91 \text{ PBB} + 0,2*(AI-0,91 \text{ PBB})-GA)*KI$
2,72 PBB–7,00 PBB	$(1,272 \text{ PBB} + 0,033*(AI-2,72 \text{ PBB})-GA)*KI$
7,00 PBB–	$(1,413 \text{ PBB}-GA)*KI$

Anm: PBB = Prisbasbelopp, AI = Arbetsinkomst, GA= Grundavdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Exempel. En person, som är under 65 år, har en arbetsinkomst år 2008 på 240 000 kronor. Antag att prisbasbeloppet för 2008 är 40 800 kronor och skattesatsen för kommunal inkomstskatt är 31,55 procent. Grundavdraget för arbetsinkomsten uppgår till 20 200 kronor. Eftersom arbetsinkomsten på 240 000 kronor motsvarar 5,88 prisbasbelopp, beräknas jobbskatteavdraget utifrån tredje raden i tabell 3.9. Jobbskatteavdraget blir då 11 343 kronor $[(1,272*40\,800 + 0,033*(240\,000 - 2,72*40\,800) - 20\,200)*0,3155]$.

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år bör det förstärkta jobbskatteavdraget vara högre för att ytterligare förstärka drivkrafterna för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden. I tabell 3.10 visas

hur jobbskatteavdraget beräknas efter föreslagen förstärkning för denna grupp.

Tabell 3.10 Beräkning av jobbskatteavdraget efter föreslagen förstärkning för personer som fyllt 65 år

Arbetsinkomst	Jobbskatteavdrag
–1,79 PBB	(AI-GA)*KI
1,79 PBB–2,72 PBB	(1,79 PBB + 0,2*(AI-1,79 PBB)-GA)*KI
2,72 PBB–7,00 PBB	(1,976 PBB + 0,033*(AI-2,72 PBB)-GA)*KI
7,00 PBB–	(2,117 PBB-GA)*KI

Anm: PBB = Prisbasbelopp, AI = Arbetsinkomst, GA= Grundavdrag, KI = Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Sammantaget innebär det andra steget en skattelättnad med upp till 3 300 kronor per år för dem som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt och som vid beskattningsåret ingång inte har fyllt 65 år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har högsta skattesats för kommunal inkomstskatt blir skattelättnaden upp till 4 200 kronor per år. I genomsnitt minskas skatten med ca 2 400 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget.

I tabell 3.11 visas skatten utan jobbskatteavdrag samt effekterna av jobbskatteavdraget i de två stegen (gällande och föreslagen förstärkning). Dessutom visas den totala inkomstskattesänkningen som procent av arbetsinkomsten. Skattesänkningen i tabellen gäller för personer som har hela sin inkomst från arbete samt är under 65 år. I beräkningen används den genomsnittliga skattesatsen för kommunal inkomstskatt 2007 (31,55 procent).

Tabell 3.11 Skatt på arbetsinkomster och jobbskatteavdrag enligt gällande regler samt enligt förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag

Arbetsinkomst per år	Skatt utan jobbskatteavdrag	Gällande jobbskatteavdrag	Förstärkt jobbskatteavdrag	Totalt jobbskatteavdrag	Totalt jobbskatteavdrag i procent av inkomsten
100 000	22 337	5 232	1 236	6 468	6,5
150 000	38 112	5 925	1 642	7 567	5,0
200 000	55 464	7 502	2 163	9 665	4,8
250 000	72 817	9 080	2 683	11 763	4,7
300 000	90 169	10 657	3 051	13 708	4,6
350 000	108 819	11 351	3 051	14 402	4,1
400 000	134 594	11 351	3 051	14 402	3,6
500 000	186 144	11 351	3 051	14 402	2,9

Av tabellen framgår att utbytet av att gå från t.ex. heltidsarbetslöshet till heltidsarbete med en årsinkomst på 250 000 kronor ökar, med hjälp av jobbskatteavdraget, med 11 763 kronor.

I tabell 3.12 visas den procentuella förändringen av nettointkomsten samt den procentuella skatteförändringen till följd av jobbskatteavdraget. Förändringarna visas dels för den förstärkta delen av jobbskatteavdraget, dels för det totala jobbskatteavdraget.

Tabell 3.12 Procentuell förändring av nettoinkomst och skatt till följd av jobbskatteavdraget

Arbetsinkomst per år	Förändring av nettoinkomst till följd av jobbskatteavdraget (%).		Procentuell förändring av skatten till följd av jobbskatteavdraget.	
	Förstärkning	Totalt	Förstärkning	Totalt
100 000	1,5	8,3	- 7,2	- 29,0
150 000	1,4	6,8	- 5,1	- 19,9
200 000	1,4	6,7	- 4,5	- 17,4
250 000	1,4	6,6	- 4,2	- 16,2
300 000	1,4	6,5	- 3,8	- 15,2
350 000	1,2	6,0	- 3,1	- 13,2
400 000	1,1	5,4	- 2,5	- 10,7
500 000	0,9	4,6	- 1,7	- 7,7

Anm: Nettoinkomst definieras här som arbetsinkomst minus skatt

Den procentuella förändringen av nettoinkomsten och den procentuella förändringen av skatten är störst för låg- och medelinkomsttagare. Nettoinkomsten har, med hjälp av det totala jobbskatteavdraget, ökat med 8,3 procent för en person med arbetsinkomster på 100 000 kronor medan motsvarande siffra för en person med arbetsinkomster på 500 000 kronor är 4,6 procent. Skattesänkningen i procent för en person med arbetsinkomster på 100 000 kronor är 29 procent medan den för en person med arbetsinkomster på 500 000 kronor är 7,7 procent.

Samhällsekonomiskt och offentligfinansiellt utrymme för andra steget i jobbskatteavdraget

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 och i 2007 års ekonomiska vårproposition aviserat ett andra steg i jobbskatteavdraget. Som framhållits i början av detta avsnitt är det angeläget att förstärka drivkrafterna till arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Det andra steget bör således utformas så att det blir mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden men också, genom sänkta marginalsatser, till ett ökat arbetsutbud för breda grupper av arbetstagare. Förslaget till ett andra steg är något mer omfattande än vad som i budgetpropositionen för 2007 beskrivits. Det innebär att förslaget får en påtagligt större effekt på arbetsutbudet, men också att det belastar de offentliga finanserna i större utsträckning. En förutsättning för ett genomförande är dock att det samhällsekonomiska utrymmet medger en utbyggnad av jobbskatteavdraget och att de offentliga finanserna är fortsatt starka. Om det andra steget i jobbskatteavdraget kan genomföras i sin ursprungliga form och om den utvidgning som nu föreslås kan genomföras, beror således på om finansieringen kan säkras och om ekonomin så tillåter. Detta är en fråga som måste avgöras utifrån en samlad bedömning och som regeringen avser att återkomma till i budgetpropositionen för 2008.

Ett högt arbetsutbud är en av de mest betydelsefulla bestämningsfaktorer för uthållig tillväxt och uthålliga offentliga finanser. Den kommande demografiska förändringen riskerar att bromsa BNP-tillväxten och underminera välfärdssystemets finansiering. Ett minskat arbetsutbud leder till så väl lägre skatteintäkter som högre utgifter i de offentliga trygghetssystemen. Om skattehöjningar och utgiftsbesparingar skall undvikas, krävs att befolkningen arbetar mer än vad som är fallet i dag.

Mot denna bakgrund är det angeläget att löpande mäta de ekonomiska drivkrafterna för arbete samt analysera hur dessa påverkas av regeländringar i skatte- och transfereringssystemen. Ett alltför begränsat ekonomiskt utbyte av ökat arbetsutbud eller av att vara rörlig på arbetsmarknaden reducerar utrymmet för privat och offentlig konsumtion. Skatte- och transfereringssystemens effekter på arbetsutbudet beror på hur dessa system påverkar de ekonomiska drivkrafterna samt hur känsligt arbetsutbudet är för dessa drivkrafter.

Jobbskatteavdragets andra steg förstärker drivkrafterna för arbete. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden jämfört med fortsatt utanförskap, men det bidrar också till ett ökat arbetsutbud från många av dem som redan har ett arbete. Incitamenten att arbeta fler timmar styrs av marginalskatten, medan incitamenten att delta i arbetskraften styrs av den genomsnittliga skatten. Marginalskatten och den genomsnittliga skatten reduceras med 0,64 respektive 0,90 procentenheter till följd av jobbskatteavdragets andra steg.

Effekterna på antalet arbetade timmar och arbetsutbud kan beräknas genom att förändringen i marginalskatten respektive den genomsnittliga skatten multipliceras med en utvald elasticitet². Beräkningarna visar att antalet arbetade timmar för redan sysselsatta till följd av jobbskatteavdragets andra steg kan förväntas öka med 0,16 procent. Arbetsutbudet förväntas öka med 0,36 procent för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden. Med ett antagande att de nya sysselsatta arbetar 75 procent av medelarbetstiden för de redan sysselsatta förväntas det totala antalet arbetade timmar i jämvikt att öka med 0,45 procent till följd av jobbskatteavdragets andra steg. I tabell 3.13 visas drivkrafterna för arbete och arbetsutbudet med jobbskatteavdragets andra steg.

² Marginalskatten multipliceras med den för män och kvinnor sammanvägda elasticiteten på 0,252, vilket visar den procentuella förändringen i antal arbetade timmar när marginalskatten ökar med en procentenhet. Den genomsnittliga skatten multipliceras med deltagandelasticiteten för en representativ individ på 0,25 (se Kleven, H.J. & C.T. Kreiner (2003), "The Marginal Cost of Public Funds in OECD Countries: Hours Of Work Versus Labour Force Participation", CESifo Working Paper No. 935). Elasticiteten visar med hur många procent arbetskraftsdeltagandet förändras när nettoinkomsten ökar med en procent.

Tabell 3.13 Drivkrafter för arbete och arbetsutbud

Drivkrafter för arbete (p.e.)	
Δ Marginalskatt	-0,64
Δ Genomsnittlig skatt	-0,90
Arbetsutbud (%)	
Δ Arbetade timmar (för redan sysselsatta)	0,16
Δ Arbetsutbud	0,36
Δ Totalt antal arbetade timmar (inkl. nya sysselsatta)	0,45
Vid beräkningarna används följande ingångsvärden (2005): sysselsatta: 4 258 000, arbetslösa: 269 000, arbetskraften: 4 527 000, befolkning 16–64 år: 5 769 800, årsarbetstimmar: 6 786 miljoner.	

Vid beräkningen av effekten på bruttonationalprodukten (BNP) antas de nya sysselsatta ha en produktivitet som motsvarar 75 procent av genomsnittet i utgångsläget. De som i dag står relativt långt från arbetsmarknaden antas inte ha samma produktivitet som de som redan är sysselsatta. Det innebär att BNP ökar med 0,36 procent till följd av jobbskatteavdragets andra steg.

Den budgeteffekt som redovisas av jobbskatteavdragets andra steg i avsnitt 4 är statistiskt beräknad och tar inte hänsyn till långsiktiga effekter på de offentliga finanserna till följd av att sysselsättningen ökar. Att försöka uppskatta de långsiktiga effekterna på de offentliga finanserna av jobbskatteavdragets andra steg är komplicerat och kalkylerna är därför behäftade med ett stort mått av osäkerhet. Icke desto mindre är det viktigt att försöka bedöma åtgärdens långsiktiga effekter för att få ett så brett underlag som möjligt. Vid beräkning av den långsiktiga effekten handlar det om att värdera effekten av jobbskatteavdragets andra steg på sysselsättningen och hur det i sin tur påverkar de offentliga finanserna. Utifrån de kalkyler som presenterats ovan om effekter på arbetsutbud och sysselsättning, så beräknas de offentliga finanserna kunna stärkas långsiktigt med ca 7,2 miljarder kronor. Reformens självfinansieringsgrad uppgår därmed till ca 67 procent.

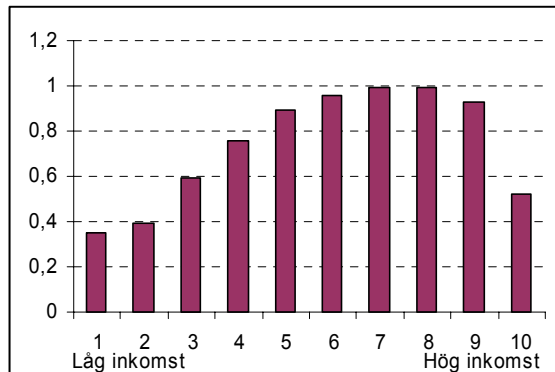
Fördelningseffekter av jobbskatteavdragets andra steg

Förslaget med en förstärkning av jobbskatteavdraget i ett andra steg syftar bl.a. till att stimulera arbetsutbudet och öka den varaktiga sysselsättningen. En sådan utveckling bidrar till en jämnare inkomstfördelning. Dels kommer fler människor in på arbetsmarknaden och får en högre inkomst, dels får personer med låga inkomster behålla en större del av en arbetsinkomstökning. De fördelningseffekter som redovisas här baseras dock på en statisk beräkning och därmed exkluderas de effekter som beror av ett ökat arbetsutbud.

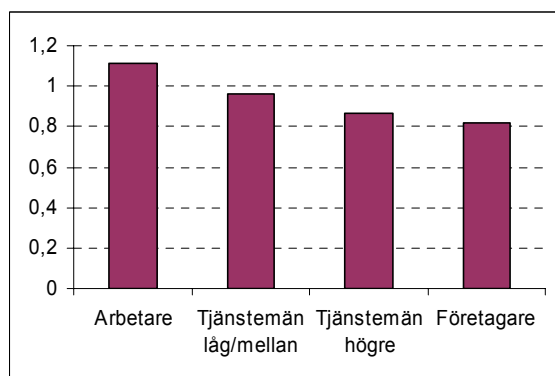
I diagrammen 3.3 och 3.4 redovisas fördelningseffekter för inkomstgrupper och socioekonomiska grupper av förslaget. Beräkningarna avser en jämförelse mellan nu gällande regelverk och det förstärkta förslaget för år 2008. Fördelningseffekter mellan inkomstgrupper redovisas där befolkningen är indelad i tio lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Indelningen är gjord utifrån ekonomisk standard, dvs. disponibel inkomst justerad för antal hushållsmedlemmar. Med disponibel

inkomst avses den sammanlagda inkomsten efter skatt från arbete, socialförsäkringar, arbetsmarknadsstöd och kapital.

Diagram 3.3 Procentuell förändring av ekonomisk standard för olika inkomstgrupper (deciler)

Diagram 3.4 Procentuell förändring av ekonomisk standard för olika socioekonomiska grupper

För alla inkomstgrupper ökar den ekonomiska standarden till följd av förslaget. Denna standard ökar mer för arbetare än för tjänstemän. Indelningen i arbetare och tjänstemän är gjord utifrån socioekonomisk gruppering, som kombinerar utbildningskrav efter grundskola med facklig tillhörighet. LO-anslutna är normalt arbetare medan TCO- och SACO-anslutna normalt räknas som tjänstemän.

Jobbskatteavdragets andra steg leder till en mycket marginell ökning av inkomstspridningen och ginikoefficienten ökar från 0,2732 till 0,2734. Ginikoefficienten är ett sammanfattande mått som beskriver hur ojämnt inkomsterna är fördelade. Ginikoefficienten kan anta värden mellan 0 och 1, ju lägre värden desto jämnare är fördelningen.

Skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Vid beräkningen av jobbskatteavdragets storlek används den faktiska skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Utgångspunkten är att denna skattesats skall behållas. Det finns dock anledning att överväga en annan ordning då den nuvarande innebär att ju högre skattesatsen är desto högre blir jobbskatteavdraget. Effekten av detta blir att invånarna i en kommun

eller ett landsting genom jobbskatteavdraget till viss del blir kompenserade vid kommunala skattehöjningar. För att minska jobbskatteavdragets påverkan när kommuner och landsting bestämmer skattesatsen, kan det därför övervägas om den faktiska skattesatsen för kommunal inkomstskatt bör bestämmas till 2007 års skattesats.

Ett eventuellt förslag att bestämma skattesatsen för kommunal inkomstskatt till 2007 års nivå innebär dock vissa nackdelar. En sådan nackdel är att beräkningen av jobbskatteavdraget kompliceras då skatten t.ex. år 2010 kommer att bero på inte bara den kommunala och landstingskommunala skatten för 2010 utan även, om skatten ändras, den kommunala och landstingskommunala skatten för 2007. Detta kompliceras ytterligare av att kommuner kan komma att delas eller slås ihop. Av administrativa skäl bör den preliminära skatten bestämmas enbart av årets skattesats för kommunal inkomstskatt även om skattesatsen för 2007 var annorlunda. Vid höjd skattesats kan det medföra att för lite preliminär skatt har betalats och att kvarskatt uppkommer. Vid sänkt skattesats för kommunal inkomstskatt kommer i stället för mycket preliminär skatt att ha betalats. Om misstämningen mellan preliminär och slutlig skatt kan beräknas bli för stor, finns dock möjlighet för den skattskyldige att hos Skatteverket begära särskild beräkningsgrund för skatteuttag (s.k. jämkning).

Sjöinkomstavdraget

Skattskyldiga som har haft sjöinkomst under hela beskattningsåret medges ett sjöinkomstavdrag som uppgår till 35 000 kronor för inkomst från svenska handelsfartyg som till övervägande delen går i närfart och 36 000 kronor för inkomst från fartyg i fjärrfart. Om den skattskyldige har haft sjöinkomst bara under en del av beskattningsåret medges sjöinkomstavdrag för varje dag som denne haft sjöinkomst med en trehundrasextiofemtedel av beloppet. Med sjöinkomst avses lön, förmåner m.m. som betalas ut till en sjöman.

Vid beräkningen av jobbskatteavdraget beaktas bl.a. sjöinkomstavdraget genom att det påverkar själva skattereduktionens storlek. Det innebär att en sjöman som får fullt sjöinkomstavdrag i princip inte får lägre skatt genom jobbskatteavdraget. Inom ramen för jobbskatteavdragets andra steg bör även sjömän få lägre skatt genom jobbskatteavdraget för att därigenom stimulera till ett ökat arbetsutbud. Sjöinkomstavdraget bör därför inte längre påverka själva skattereduktionens storlek. Eftersom sjöinkomstavdraget inte svarar mot någon betald skatt att reducera, bör det dock minska arbetsinkomsternas storlek vid beräkningen av jobbskatteavdraget.

Ett exempel får illustrera skillnaden mellan nuvarande regler och förslaget att inte beakta sjöinkomstavdraget. Exemplet bygger på att jobbskatteavdraget uppgår till nuvarande storlek, en årsinkomst som utgör sjöinkomst på 200 000 kronor, ett grundavdrag på 23 600 kronor, ett sjöinkomstavdrag på 36 000 kronor och en skattesats för kommunal inkomstskatt på 31,55 procent. Enligt nuvarande regler blir jobbskatteavdraget 0 kronor ($= [47\,392 - 23\,600 - 36\,000] \times 0,3155$). Med förslaget blir arbetsinkomsten 36 000 kronor lägre, vilket i detta fall inte påverkar nivån vid beräkningen av jobbskatteavdraget. Jobbskatteavdraget

kommer därför att uppgå till ca 7 500 kronor ($= [47\,392 - 23\,600] \times 0,3155$). Detta motsvarar avdraget för en landanställd med samma årsinkomst.

Lagförslag

Föreslagen föranleder ändringar i 65 kap. 9 a–9 c §§ inkomstskattelagen och i 8 kap. 3 § skattebetalningslagen.

3.4 Arbetsinkomstbegreppet

3.4.1 Nuvarande arbetsinkomstbegrepp

För att avgränsa vilka slag av inkomster som omfattas av skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) görs, som framgår av avsnitt 3.1, en hänvisning till vissa bestämmelser i 2 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP). Hänvisningen till denna lag innebär inte att inkomsten skall vara pensionsgrundande för att skattereduktion skall medges. Huvuddelen av arbetsinkomsterna är dock till sin natur sådana att de är såväl pensionsgrundande enligt LIP som socialavgiftsgrundande enligt socialavgiftslagen (2000:980). Nedan följer en översiktlig beskrivning av vilka inkomster som ger, respektive inte ger, rätt till skattereduktion.

Arbetsinkomster som ger rätt till skattereduktion

Arbetsinkomstbegreppet omfattar till att börja med inkomster i form av löner, arvoden och andra ersättningar i pengar eller andra förmåner till en anställd (2 kap. 3 § första stycket LIP). Som lön avses också sjuklön som arbetsgivare betalar, dvs. lön som får behållas enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Med lön likställs vidare sådana kostnadsersättningar som inte undantas vid beräkningen av skatteavdrag enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483). Även skattepliktiga kundtrohetsrabatter som erhålls på grund av arbetet omfattas av arbetsinkomstbegreppet. Som arbetsinkomster räknas också sådana ersättningar som inte kan betecknas som lön men som har sin grund i ett anställningsförhållande, såsom t.ex. avgångsvederlag, inkomstgarantier, arbetsrättsliga skadestånd, kompletterande ersättningar enligt kollektivavtal vid sjukdom och föräldraledighet (avtalsersättningar) och ersättningar enligt avtalsförsäkringar som i socialavgiftshänseende inte är av pensionskaraktär (alternativt inte behandlas som pension).

Vidare omfattar arbetsinkomstbegreppet ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån för arbete – dock inte pension – samt tillfällig förvärvsinkomst av verksamhet som inte bedrivs självständigt även om mottagaren inte har varit anställd hos den som betalat ut ersättningen (2 kap. 3 § andra stycket LIP). Det gäller bl.a. olika slag av uppdragsinkomster.

Genom hänvisningen till 2 kap. 4 §, 5 § 11 och 16 samt 6 § första stycket 5 LIP omfattas s.k. Marie Curie-stipendier, utbildningsbidrag för doktorander och vissa bidrag från Sveriges författarfond och Konstnär-

nämnd av arbetsinkomstbegreppet. Dessa ersättningar kan i väsentlig mån karaktäriseras som ersättning för arbete.

Även sådana inkomster för arbete som enligt 2 kap. 7–8 och 10 §§ LIP särskiljs därför att mottagaren skall betala socialavgifter i form av egenavgifter på ersättningen omfattas av arbetsinkomstbegreppet. Inkomster av detta slag är t.ex. ersättning till den som har F-skattsedel men där ersättningen inte utgör inkomst av aktiv näringsverksamhet hos mottagaren och ersättning för utfört arbete som betalas ut av en privatperson under förutsättning att bl.a. beloppet under ett år understiger 10 000 kronor. Till denna typ av inkomster räknas vidare ersättning från en arbetsgivare i utlandet som saknar fast driftställe i Sverige när arbetsgivaren och arbetstagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen (socialavgiftsavtal).

Vissa inkomster som enligt uttryckliga bestämmelser i LIP inte är pensionsgrundande trots att de typiskt sett är sådana inkomster som avses i 2 kap. 3 § LIP, omfattas också av arbetsinkomstbegreppet (jfr 2 kap. 9 och 13 §§ LIP). Det gäller ersättningar som under ett år understiger 1 000 kr från en och samma utbetalare och ersättningar som understiger ett halvt prisbasbelopp från en idrottsförening till en idrottsutövare.

Inkomst av aktiv näringsverksamhet enligt 2 kap. 23 § inkomstskattelagen utgör vidare arbetsinkomst. Detta framgår genom hänvisningen till 2 kap. 6 § första stycket 1 LIP. Med aktiv näringsverksamhet avses en näringsverksamhet i vilken den som är skattskyldig har arbetat i inte oväsentlig omfattning.

Inkomster som inte ger rätt till skattereduktion

Eftersom skattereduktionen är avsedd för inkomster som i princip hänförs till arbete eller aktiv näringsverksamhet, omfattar arbetsinkomstbegreppet inte sjukpenning, föräldrapenning, dagpenning från arbetslöshetskassa, sjuk- och aktivitetsersättning samt flera andra offentliga ersättningar. I 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen hänvisas därför inte till de bestämmelser i 2 kap. LIP som behandlar dessa offentliga ersättningar, dvs. 5 § 1–8, 10, 14, 15 och 17 samt 6 § första stycket 4. Gemensamt för denna typ av ersättningar är att de utgör underlag för statlig ålderspensionsavgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspension och att de enligt 2 kap. 17 § och 3 kap. 10 § socialavgiftslagen inte utgör underlag för socialavgifter.

Offentliga och privata pensioner omfattas av naturliga skäl inte av bestämmelserna om pensionsgrundande inkomst i LIP. Sådana ersättningar omfattas således inte av arbetsinkomstbegreppet.

Genom hänvisningen till 2 kap. 14 § LIP undantas från arbetsinkomstbegreppet uttryckligen ersättningar som betalats ut från en vinstandelsstiftelse i den mån ersättningen inte utgör underlag för socialavgifter. Bakgrunden till detta är att sådana ersättningar företer stora likheter med pension.

I 2 kap. 15 § LIP anges bl.a. ersättningar från vissa s.k. avtalsförsäkringar. Dessa ersättningar utgör inte pensionsgrundande inkomst då de anses vara av pensionskaraktär (jfr prop. 1990/91:54, s. 161 ff.) och utgör inte heller underlag för socialavgifter. Sådana ersättningar utgör därmed inte heller arbetsinkomst.

Kapitalvinster och utdelningar skall i vissa fall enligt bestämmelserna i 10 kap. 3 § 1 och 2 inkomstskattelagen beskattas i inkomstslaget tjänst i stället för i inkomstslaget kapital. Även penninglån i strid med 21 kap. 1–7 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 11 § lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. skall enligt 10 kap. 3 § 3 inkomstskattelagen tas upp i inkomstslaget tjänst. Dessa inkomster, som anges i 2 kap. 16 § LIP, behandlas inte som ersättning för arbete och omfattas därmed inte av arbetsinkomstbegreppet. Sådana inkomster utgör inte heller underlag för socialavgifter (2 kap. 10 § och 23 § socialavgiftslagen).

Förvärvsinkomster av självständigt bedriven verksamhet, t.ex. hobbyinkomster eller royalty från tillfälligt bedriven konstnärlig eller litterär verksamhet, omfattas av 2 kap. 6 § första stycket 2 LIP och utgör därmed inte arbetsinkomst. Enligt 3 kap. 4 § socialavgiftslagen skall dock egenavgifter betalas på inkomst från sådan verksamhet.

3.4.2 Avgränsning av arbetsinkomstbegreppet

Bedömning: Någon mer preciserad avgränsning av vilka inkomster som bör anses som arbetsinkomster enligt 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen (1999:1229) bör inte göras.

Svenska och internationella erfarenheter visar att åtgärder som gör det mer lönsamt att arbeta i stället för att vara beroende av offentliga ersättningar är avgörande för att öka sysselsättningen och minska frånvaron på arbetsmarknaden. Det vid årsskiftet införda jobbskatteavdraget syftar till att göra det mer lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete samt till att göra det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid eller att ta på sig mer ansvarsfulla arbetsuppgifter. Det innebär i huvudsak att ersättningar som kompenserar för olika typer av inkomstbortfall inom ramen för det allmänna försäkringssystemet inte ger rätt till den införda skattelättnaden. Detta gäller ersättningar vid t.ex. sjukdom, föräldraledighet, arbetslöshet, nedsatt arbetsförmåga och pensionering.

Som framgår av avsnitt 2 aviserade regeringen vid jobbskatteavdragets tillkomst att man i samband med dess andra steg avsåg att återkomma i frågan om en mer preciserad avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomster. För att syftet med jobbskatteavdraget skall kunna uppfyllas fullt ut är således avsikten att arbetsinkomstbegreppet i allt väsentligt endast bör avse inkomster för faktiskt utfört arbete. Frågan är därför om en mer preciserad avgränsning kan göras av arbetsinkomstbegreppet.

Eftersom jobbskatteavdraget är avsett för arbetsinkomster omfattas inte olika ersättningar från den allmänna försäkringen som träder i stället för t.ex. anställningsinkomster av rätten till jobbskatteavdrag. Dessa offentliga ersättningar, såsom bl.a. sjukpenning, föräldrapenning och sjuk- och aktivitetsersättning, utgör inte heller underlag för socialavgifter. Vidare omfattas inte pensioner av jobbskatteavdraget. Detta gäller såväl offentlig som privat pension. Inte heller ersättningar som i fråga om särskild löneskatt och pensionsgrundande inkomst har ansetts vara av pensions-

karaktär, t.ex. komplement till sjuk- och aktivitetsersättning och kollektivavtalsgrundade avgångsbidrag, omfattas av rätten till jobbskatteavdrag.

Med nuvarande arbetsinkomstbegrepp särskiljs t.ex. inte lön från sjuklön som arbetsgivare betalar. En anställd har enligt lagen (1991:1047) om sjuklön rätt att från arbetsgivaren vid sjukdom den första dag arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande tretton kalenderdagarna behålla lön och andra anställningsförmåner (sjuklön). För första sjukdagen utgår dock inte sjuklön (karensdag) och för de därpå följande dagarna utgår 80 procent av anställningsförmånerna. Sjuklönen är både skatte- och socialavgiftspliktig. Enligt statistik från Statistiska centralbyrån uppgår i genomsnitt antalet sjukdagar per anställd och år till ca 4. Någon motsvarighet till sjuklön finns inte för dem som har inkomst av aktiv näringsverksamhet.

För att kunna särskilja sjuklön som arbetsgivare betalar från utbetalning av lön krävs att arbetsgivaren skiljer ut sjuklön i sin bokföring. Lagstiftningen inom redovisningsområdet reglerar inte detaljnivån på bokföringen, utan ställer endast krav på att affärshändelserna skall bokföras så att de kan presenteras i registreringsordning (grundbokföring) och i systematisk ordning (huvudbokföring). Standardkontoplaner, t.ex. BAS-intressenternas Förenings BAS-kontoplan, ger dock möjlighet att särskilja de nämnda utbetalningarna. För att särskilja lön från sjuklön krävs också att arbetsgivarna särskiljer dessa uppgifter när de lämnar uppgifter till Skatteverket. Detta görs inte i dag eftersom såväl lön som sjuklön behandlas på samma sätt i fråga om skatte- och avgiftsplikt. Ett särskiljande av sjuklön medför vidare att olika kolumner i skattetabellerna måste användas vid beräkningen av skatteavdrag. Sammantaget skulle ett särskiljande av sjuklön innebära en ökad administrativ börda och kostnad för arbetsgivarna.

Med ett särskiljande av sjuklön kommer det dessutom att i princip bli omöjligt för Skatteverket att kontrollera att lämnade uppgifter är riktiga. Det gäller särskilt i fall där arbetstagare inte har fått någon kontrolluppgift eller ändrar i på inkomstdeklarationen förtryckta uppgifter som hämtats från kontrolluppgifter. Eftersom det normalt är fråga om korttidsfrånvaro, kommer jobbskatteavdragets storlek inte heller att påverkas nämnvärt vid ett särskiljande av sjuklön.

Utöver sjuklön finns ett mycket stort antal olika ersättningar från arbetsgivare och andra institutioner som inte direkt hänför sig till utfört arbete men som behandlas på samma sätt som lön i fråga om skatter och socialavgifter. Det kan t.ex. avse kompletterande ersättningar enligt kollektivavtal vid sjukdom och föräldraledighet, avgångsvederlag samt arbetsrättsliga skadestånd. Även dessa ersättningar omfattas av jobbskatteavdraget. Att särskilja dessa ersättningar från jobbskatteavdraget skulle på motsvarande sätt som vid ett särskiljande av sjuklön öka den administrativa bördan och kostnaden för arbetsgivare och i princip omöjliggöra för Skatteverket att kontrollera efterlevnaden av en sådan inkomstuppdelning. Liknande resonemang kan även föras i fråga om enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare.

Mot denna bakgrund föreligger således starka skäl för att inte göra en mer precis avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomster. En ytterligare avgränsning har inte heller någon effekt för

dem som har löne- eller näringsinkomster över ca 200 000 kronor enligt alternativ A och ca 280 000 kronor enligt alternativ B. Någon mer preciserad avgränsning av arbetsinkomstbegreppet bör därför inte ske.

3.4.3 Vissa justeringar i arbetsinkomstbegreppet

Förslag: Tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet samt dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga, skall omfattas av arbetsinkomstbegreppet i 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen (1999:1229). Även inkomst från självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands i vilken den skattskyldige har arbetat i inte oväsentlig omfattning, skall omfattas av detta arbetsinkomstbegrepp.

De arbetsinkomster som ger rätt till jobbskatteavdrag förtydligas så att det klart framgår att det är fråga om inkomster som beskattas i Sverige.

I 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen anges uttryckligen att vid beräkningen av skattereduktionen skall arbetsinkomster i inkomstlaget näringsverksamhet minskas med sjukpenning eller annan ersättning enligt 15 kap. 8 § nämnda lag.

Inom ramen för arbetet med jobbskatteavdragets andra steg har uppmärksamats att arbetsinkomstbegreppet dock behöver justeras i några fall, vilka redovisas i det följande.

Tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet

Tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet omfattas inte av arbetsinkomstbegreppet i 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen. Med sådan förvärvsinkomst avses fall där en egentlig uppdragsgivare saknas och då verksamhetens omfattning inte är tillräcklig för att ses som näringsverksamhet, t.ex. överskott av hobbyverksamhet och royalty från tillfälligt bedriven konstnärlig eller litterär verksamhet som inte grundas på anställning eller uppdrag.

I den legala definitionen av näringsverksamhet används begreppet förvärvsverksamhet (se 13 kap. 1 § inkomstskattelagen). Begreppet används för att avgränsa inkomstlaget näringsverksamhet från sådan verksamhet som inte bedrivs i förvärvssyfte. Med förvärvssyfte avses att verksamheten skall ge någon form av ekonomiskt utbyte, dvs. det skall finnas ett vinstsyfte. Utöver vinstsyfte skall kriterierna varaktighet och självständighet vara uppfyllda för att verksamheten skall utgöra näringsverksamhet.

Hobbyverksamhet uppfyller i regel kraven på varaktighet och självständighet, men avsaknaden av direkt vinstsyfte på längre eller kortare sikt medför att verksamheten inte uppfyller kraven för aktiv näringsverksamhet utan överskott av sådan verksamhet skall behandlas som inkomst av tjänst. Om en verksamhet genererar större intäkter än kostnader förutsätts dock som regel att ett vinstsyfte föreligger. Gränsen mellan aktiv näringsverksamhet och hobbyverksamhet är därmed i viss mån flytande.

Vid nystartad verksamhet är bedömningen av om det är aktiv näringsverksamhet eller hobbyverksamhet som har påbörjats särskilt komplicerad. Frågan om en verksamhet bedrivs med vinstsyfte eller inte kommer då att avgöras utifrån en samlad bedömning i varje enskilt fall.

Den som får ersättning i form av royalty eller periodisk betalning för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas, anses enligt 13 kap. 11 § inkomstskattelagen bedriva näringsverksamhet. Om royaltyn eller betalningen grundar sig på t.ex. tillfällig konstnärlig eller litterär verksamhet ingår den inte i en näringsverksamhet och beskattas som inkomst av tjänst.

Både den som bedriver aktiv näringsverksamhet och den som har tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet skall betala egenavgifter på inkomsterna.

I inkomstdeklarationen särredovisas inte tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet från andra tjänsteinkomster för vilka egenavgifter skall betalas och som omfattas av jobbskatteavdraget, t.ex. ersättning för arbete från en fysisk person som bl.a. under inkomståret understiger 10 000 kronor. Detta innebär administrativa svårigheter för Skatteverket att t.ex. kunna skilja ut hobbyinkomster. Utan att ändra inkomstdeklarationen och utöka uppgiftslämnandet kan således inte en uppdelning av inkomster för vilka egenavgifter betalas administreras maskinellt.

För att undvika gränsdragningsproblem och ökat uppgiftslämnande bör även tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet omfattas av arbetsinkomstbegreppet. Sådana förvärvsinkomster får också bedömas avse små inkomster som inte bör påverka jobbskatteavdragets storlek i någon nämnvärd omfattning.

Dagpenning till totalförsvarspliktiga m.fl.

Dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga omfattas inte av arbetsinkomstbegreppet. Dagpenning, som är skattepliktig inkomst av tjänst och pensionsgrundande inkomst, utgör emellertid en form av ersättning för förlorad arbetsinkomst vid t.ex. repetitionsutbildning. Den bör därför omfattas av arbetsinkomstbegreppet och ge rätt till jobbskatteavdrag.

Självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands

Som arbetsinkomst avses inkomst av en sådan näringsverksamhet som enligt 2 kap. 23 § inkomstskattelagen utgör aktiv näringsverksamhet. Med aktiv näringsverksamhet avses dock inte t.ex. motsvarande näringsverksamhet som bedrivs utomlands. Det innebär att om en fysisk person som är obegränsat skattskyldig bedriver näringsverksamhet utomlands som, om den bedrevs i Sverige, skulle ha utgjort aktiv näringsverksamhet, inte får jobbskatteavdrag för inkomster från denna verksamhet. En sådan begränsning kan komma i konflikt med reglerna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget) om fri etable-

ringsrätt. Näringsverksamhet som aktivt bedrivs utomlands bör därför omfattas av arbetsinkomstbegreppet och ge rätt till jobbskatteavdrag.

Arbetsinkomster som beskattas i Sverige

Fysiska personers inkomstskatt på förvärvsinkomster beräknas på den beskattningsbara förvärvsinkomsten som beräknas med utgångspunkt i summan av överskott i inkomstslagen tjänst och näringsverksamhet (1 kap. 5 § inkomstskattelagen). Vid skatteberäkningen reduceras den kommunala inkomstskatten, under vissa förutsättningar, med jobbskatteavdraget. På liknande sätt som för grundavdraget, som har sin utgångspunkt i taxerad förvärvsinkomst, är utgångspunkten för jobbskatteavdraget att arbetsinkomsterna beskattas i Sverige. De arbetsinkomster som ger rätt till jobbskatteavdrag bör därför förtydligas så att det klart framgår att det är fråga om inkomster som beskattas i Sverige.

Sjukpenning hänförlig till näringsverksamhet

Vid beräkningen av skattereduktionen skall enligt 65 kap. 9 a § tredje stycket inkomstskattelagen arbetsinkomster som utgör aktiv näringsverksamhet minskas med sjukpenning hänförlig till näringsverksamheten. Begreppet sjukpenning har dock visat sig inte vara tillräckligt preciserat. I bestämmelsen bör därför uttryckligen anges att dessa arbetsinkomster skall minskas med sådan sjukpenning eller annan ersättning som avses i 15 kap. 8 § nämnda lag. Det innebär att arbetsinkomsterna skall minskas med sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, sjukpenning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän samt smittbärappenning enligt lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare.

Lagförslag

Föreslagna justeringar föranleder ändringar i 65 kap. 9 a–9c §§ inkomstskattelagen.

4 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Förslaget att förstärka skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) innebär enligt alternativ A och B att skatten på arbetsinkomster sänks ytterligare i genomsnitt med ca 1 900 respektive 2 400 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget. Skattelättnaden medför en minskning av statens skatteinkomster enligt alternativ A med ca 8,5 miljarder kronor och enligt alternativ B med ca 10,8 miljarder kronor. För kommuner och landsting medför förslaget inte någon kostnad då skattereduktioner inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Den kommunala och landstingskommunala skattebasen utgörs av den beskattningsbara förvärvsinkomsten för fysiska personer. Förslaget bedöms vidare få positiva effekter på arbetsutbud och sysselsättning, vilket i sin tur bör leda till en förstärkning av de kommunala och landstingskommunala som statliga finanserna. Eftersom det erfarenhetsmässigt är svårt att med någon större säkerhet bedöma effekten på sysselsättning och arbetsutbud, beaktas av försiktighetsskäl dock inte eventuella intäktsförstärkningar till följd av ökad sysselsättning.

Det andra steget innebär en bruttoskattesänkning. I budgetpropositionen för 2008 tillkommer regeländringar både på inkomst- och utgiftsidan som bidrar till att finansiera förstärkningen av jobbskatteavdraget.

Ett eventuellt förslag att bestämma skattesatsen för kommunal inkomstskatt till 2007 års nivå bedöms inte få några offentligfinansiella effekter.

När det gäller förslaget att sjöinkomstavdraget inte längre skall påverka själva skattereduktionens storlek utan i stället utgöra en minuspost vid beräkningen av arbetsinkomsterna innebär det att sjömän i större utsträckningen än i dag kommer i åtnjutande av jobbskatteavdraget. Det gäller särskilt för dem som får fullt sjöinkomstavdrag. Förslagets budgetmässiga konsekvenser för staten får dock bedömas som ringa mot bakgrund av att förslaget får till följd att det statliga sjöfartsstödet sänks. Sjöfartsstödet till arbetsgivare motsvarar – förutom kostnader för arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift – sjömannens skatt på sjöinkomsterna. Genom jobbskatteavdraget sänks skatten på sjöinkomsterna som därigenom i princip sänker sjöfartsstödet i motsvarande mån. Så gott som alla sjömän har arbetsgivare som får sjöfartsstöd. Som redovisats ovan påverkar jobbskatteavdraget inte skatteunderlagen för kommuner och landsting.

Övriga förslag som gäller vissa justeringar i arbetsinkomstbegreppet får bedömas beröra ett begränsat antal personer och avse små inkomster som inte bör påverka jobbskatteavdragets storlek i någon nämnvärd omfattning. De övriga förslagen får mot denna bakgrund bedömas endast ha försumbara budgeteffekter för staten och inga effekter för kommuner och landsting.

Effekter för myndigheter och små företag

Förslagen att förstärka jobbskatteavdraget och att sänka inkomstskatten inte skall påverka själva jobbskatteavdragets storlek samt ett eventuellt förslag att bestämma skattesatsen för kommunal inkomstskatt till 2007 års nivå bedöms medföra ökade kostnader för Skatteverket till följd av bl.a. anpassningar av nuvarande IT-stöd och informationssatsningar. Övriga förslag bedöms inte få några budgeteffekter för Skatteverket. Frågan om merkostnaderna för Skatteverket skall rymmas inom befintliga anslag bör dock bedömas i ett större sammanhang tillsammans med andra reformer.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslagen inte få någon budgetpåverkan.

Förslagen bedöms inte påverka den administrativa bördan för små företag.

Jämställdhetsanalys

Av nuvarande jobbskatteavdrag går den huvudsakliga delen till låg- och medelinkomsttagare. Dessa beräknas få 72 procent av skatteavdraget och höginkomsttagare 28 procent. Som höginkomsttagare räknas här de 20 procent som har högst arbetsinkomst. En person med 100 000 kronor i arbetsinkomst får en skattelättnad med 5,2 procent av inkomsten medan skattelättnaden för en person med 500 000 kronor i arbetsinkomst är 2,3 procent.

Förslaget att förstärka jobbskatteavdraget innebär en ytterligare skattelättnad för både kvinnor och män. Kvinnor är i större utsträckning än män låg- och medelinkomsttagare, vilket bl.a. beror på att kvinnor oftare arbetar deltid. Jobbskatteavdraget kan därför komma att få större relativ betydelse för kvinnor än för män och bidra till ekonomiska drivkrafter för kvinnor att gå från deltids- till heltidsarbete. Till följd av att förvärvsfrekvensen för kvinnor är lägre än för män, gick 45 procent till kvinnor och 55 procent till män av jobbskatteavdragets första steg. Förslaget innebär att ett av de jämställdhetspolitiska målen påverkas, nämligen det mål som handlar om ekonomisk jämställdhet.

Övriga förslag bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten.

5 Författningskommentarer

5.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) – enligt både alternativ A och B

65 kap.

9 a §

Paragrafen innehåller de grundläggande förutsättningarna för rätten till skattereduktion för arbetsinkomster, s.k. jobbskatteavdrag.

Ändringarna i *andra stycket* innebär till en början att en redaktionell förändring görs genom att orden ”sådan inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete” ersätts med orden ”sådana inkomster”.

Med anledning av att även dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga samt tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet skall omfattas av skattereduktionen, kompletteras också arbetsinkomstbegreppet i andra stycket med en hänvisning till 2 kap. 5 § 15 och 6 § första stycket 2 lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP). Tillfällig förvärvsinkomst av självständigt bedriven verksamhet avser fall där en egentlig uppdragsgivare saknas och verksamhetens omfattning inte är tillräcklig för att ses som näringsverksamhet, t.ex. överskott av hobbyverksamhet eller ersättning till ”engångsförfattare”.

I förtydligande syfte undantas vidare i andra stycket sådana inkomster som avses i 2 kap. 15 och 16 §§ LIP från arbetsinkomstbegreppet. Dessa inkomster avser bl.a. ersättningar från vissa s.k. avtalsförsäkringar, kapitalvinster och utdelningar som i vissa fall skall beskattas i inkomstlaget tjänst i stället för i inkomstlaget kapital samt s.k. förbjudna penninglån.

Slutligen innebär ändringen i andra stycket att även inkomst från näringsverksamhet som bedrivs utomlands och som om den bedrevs i Sverige skulle utgöra aktiv näringsverksamhet, skall omfattas av arbetsinkomstbegreppet och ge rätt till skattereduktion.

Ändringarna i *tredje stycket* innebär dels ett förtydligande på så sätt att det klart framgår att arbetsinkomster i inkomstlaget tjänst skall minskas med kostnader i det inkomstlaget och att arbetsinkomster i inkomstlaget näringsverksamhet minskas med sjukpenning som hänför sig till näringsverksamheten, dels en precisering av begreppet sjukpenning genom en hänvisning till 15 kap. 8 § inkomstskattelagen.

Ändringen i *fjärde stycket* är en följd av att sjöinkomstavdraget skall reducera arbetsinkomsten storlek och inte längre skattereduktionens storlek enligt 9 b och 9 c §§.

9 b §

Av paragrafen framgår skattereduktionens storlek i förhållande till arbetsinkomstens storlek för dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år.

Ändringarna i paragrafen innebär till en början ett förtydligande så att det klart framgår att de arbetsinkomster som ger rätt till skattereduktion är sådana som beskattas i Sverige. Därutöver görs en konsekvensändring med anledning av att sjöinkomstavdraget inte lägre skall påverka skatte-

reduktionens storlek. Vidare justeras skattesatsen för kommunal inkomstskatt till att avse 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt. Det innebär att vid beräkningen av jobbskatteavdragets storlek skall inte längre den skattskyldiges skattesats för kommunal inkomstskatt för beskattningsåret användas utan i stället den skattesats som gällde 2007 i den kommun och det landsting den skattskyldige tillhör under beskattningsåret.

Slutligen innebär ändringarna att nuvarande nivåer höjs och att ytterligare en nivå införs.

9 c §

Av paragrafen framgår skattereduktionens storlek i förhållande till arbetsinkomstens storlek för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.

Ändringarna i paragrafen innebär till en början ett förtydligande så att det klart framgår att de arbetsinkomster som ger rätt till skattereduktion är sådana som beskattas i Sverige. Därutöver görs en konsekvensändring med anledning av att sjoinkomstavdraget inte längre skall påverka skattereduktionens storlek. Vidare justeras skattesatsen för kommunal inkomstskatt till att avse 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt. Det innebär att vid beräkningen av jobbskatteavdragets storlek skall inte längre den skattskyldiges skattesats för kommunal inkomstskatt för beskattningsåret användas utan i stället den skattesats som gällde 2007 i den kommun och det landsting den skattskyldige tillhör under beskattningsåret.

Slutligen innebär ändringarna att nuvarande nivåer höjs och att ytterligare en nivå införs.

5.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) – enligt både alternativ A och B

8 kap.

3 §

Ändringen i paragrafens *första stycke* 5 innebär att preliminärskatteavdraget på olika inkomstbelopp enligt de allmänna skattetabellerna inte skall grundas på att arbetstagaren medges ett jobbskatteavdrag beräknat efter 2007 års skattesats för kommunal inkomstskatt som nu eventuellt föreslås gälla vid beräkningen av den slutliga skatten utan i stället efter nuvarande ordning, dvs. ett jobbskatteavdrag beräknat efter den skattesats för kommunal inkomstskatt som gäller för beskattningsåret.